

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Činnost obecně prospěšných společností při poskytování sociálních služeb

Marie Vyhnálková

Bakalářská práce

2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Marie Vyhnálková
Osobní číslo: E10869
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Management ochrany podniku a společnosti
Název tématu: Činnost obecně prospěšných společností při poskytování sociálních služeb
Zadávací katedra: Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce je zaměřena na roli obecně prospěšných společností v rámci fungujícího systému v oblasti sociálních služeb. Výstupem je návrh na rozšíření jejich činnosti.

1. Stanovení cílů práce
2. Charakteristika obecně prospěšných společností
3. Postavení a činnost obecně prospěšných společností
4. Profil vybrané obecně prospěšné společnosti
5. Analýza činnosti vybrané obecně prospěšné společnosti se zaměřením na kompenzační pomůcky
6. Zhodnocení činnosti vybrané obecně prospěšné společnosti, doporučení pro zlepšení současného stavu
7. Formulace závěrů

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

BROWN, K., Osborne, S. *Managing Change and Innovation in Public Service Organizations: Routledge Masters in Public Management*. 1. vyd. London: Routledge 2005. ISBN 0-415-32898-5

REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2002. ISBN 80-86119-60-2

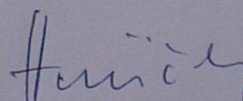
REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: EKOPRESS, 2001. ISBN 80-86119-41-6

ŠEDIVÝ, M., MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2011. ISBN 978-80-247-4041-6

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, v platném znění

Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

Vedoucí bakalářské práce:

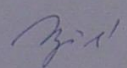

Ing. Aleš Horčíčka

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: 26. září 2012

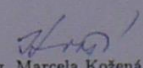
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 8. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na mou práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2013

Marie Vyhnálková

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu práce panu Ing. Aleši Horčíčkovi za jeho vedení, cenné rady a podnětné připomínky při tvorbě této práce. Také bych chtěla poděkovat zástupkyni ředitelky TyfloCentra Pardubice, o.p.s. Bc. Zuzaně Dostálové za ochotu a pomoc při odborných konzultacích a poskytnuté materiály potřebné ke zpracování bakalářské práce a panu Petru Hromádkovi za rozhovor tvořící její důležitou součást. V neposlední řadě chci poděkovat své rodině za podporu během studia.

ANOTACE:

Bakalářská práce je zaměřena na roli obecně prospěšných společností v oblasti sociálních služeb. V první části jsou shrnuty poznatky o neziskovém sektoru, obecně prospěšných společnostech, jejich fungování a o službách, kterými konkrétně TyfloCentrum Pardubice, o.p.s., pomáhá osobám se zrakovým postižením. Druhá část bakalářské práce se zabývá kompenzačními pomůckami pro zrakově postižené osoby a příspěvkem na jejich pořízení, se kterým souvisí změna v legislativě díky reformě sociálního systému. Na základě analýzy je v závěru práce provedeno zhodnocení těchto změn a navržení některých opatření pro zlepšení poskytovaných služeb TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Neziskové organizace, obecně prospěšná společnost, sociální služby, kompenzační pomůcky, příspěvek na opatření kompenzační pomůcky,

TITLE

Activities Public Beneficial Companies in the Provision of Social Services

ANNOTATION

This bachelor's thesis is focused on the role of public service companies. The knowledge of non-profit sector, public service companies and their functions, more accurately the functions of TyfloCentrum Pardubice and its help provided to people with sight disability are summarized in the first part of this thesis. The second part is dealing with compensatory aids for visually impaired people and the donations for their obtaining. The reform of the change in legislation for obtaining these donations is also covered. The summary of these changes and improvement proposals for the TyfloCentrum Pardubice is provided in the conclusion.

KEYWORDS

Nonprofit organization, public beneficial companies, social services, mobility aids, the benefits of mobility aids,

OBSAH

Úvod.....	13
1 Charakteristika obecně prospěšných společností.....	15
1.1 Základní charakteristika.....	15
1.2 Založení a vznik obecně prospěšné společnosti.....	15
1.2.1 Zakladatelé obecně prospěšné společnosti.....	15
1.3 Organizační uspořádání obecně prospěšných společností.....	16
1.3.1 Obvyklé organizační uspořádání.....	17
1.4 Znaký obecně prospěšných společností.....	18
1.4.1 SWOT analýza obecně prospěšných společností.....	18
1.5 Poslání obecně prospěšných společností.....	19
2 Postavení a činnost obecně prospěšných společností.....	20
2.1 Vymezení neziskového sektoru v národním hospodářství.....	20
2.2 Charakteristika neziskových organizací a jejich členění.....	21
2.2.1 Typologie podle poslání.....	22
2.2.2 Členění podle kritéria financování.....	23
2.2.3 Globální charakter poslání, jako kritérium členění neziskových organizací..	23
2.2.4 Rozdělení podle zřizovatele.....	24
2.2.5 Rozdělení podle míry mobilizace občanů.....	25
2.3 Působení obecně prospěšných společností v České republice.....	26
2.3.1 Oblasti působení obecně prospěšných společností.....	26
2.3.2 Oblast působení obecně prospěšných společností v Pardubickém kraji.....	27
2.4 Činnosti obecně prospěšných společností.....	28
2.5 Hospodaření obecně prospěšné společnosti.....	28
2.5.1 Hospodaření a vedení účetnictví obecně prospěšných společností.....	28
2.5.2 Zdanění neziskových organizací.....	29
3 Profil vybrané obecně prospěšné společnosti.....	31
3.1 Základní údaje.....	31
3.2 Historie TyfloCentra Pardubice, o.p.s.....	32
3.3 Poslání společnosti.....	33
3.3.1 Cílová skupina.....	33

3.4	Poskytované služby	34
3.5	Sociální poradenství	35
3.5.1	Odborné sociální poradenství TyfloCentra Pardubice, o.p.s.	35
3.6	Služby sociální péče	36
3.6.1	Průvodcovské a předčitatelské služby TyfloCentra Pardubice, o.p.s.	37
3.7	Služby sociální prevence	37
3.7.1	Sociální rehabilitace TyfloCentra Pardubice, o.p.s.....	37
3.7.2	Sociálně aktivizační služby TyfloCentra Pardubice, o.p.s.....	38
3.8	Vedlejší služby	38
3.9	Doplňkové služby.....	39
3.10	Zapojení do projektů.....	39
3.10.1	Podpora pracovního uplatnění pro osoby se zrakovým postižením.....	39
4	Analýza činnosti vybrané o.p.s. se zaměřením na kompenzační pomůcky	41
4.1	Kompenzační pomůcky	41
4.1.1	Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené uživatele.....	42
4.1.2	Druhy kompenzačních pomůcek pro zrakově postižené uživatele.....	42
4.2	Činnosti TyfloCentra Pardubice, o.p.s. se zaměřením na kompenzační pomůcky	43
4.2.1	Půjčovna kompenzačních pomůcek.....	44
4.2.2	Pomoc při pořizování kompenzační pomůcky.....	45
4.3	Příspěvky na opatření kompenzačních pomůcek	46
4.4	Reforma sociálního systému	47
4.4.1	Změna týkající se sociálních dávek	48
4.4.2	Název příspěvku	49
4.4.3	Úloha jednotlivých úřadů při poskytování sociálních dávek.....	49
4.4.4	Role pojišťovny při rozhodnutí o poskytnutí příspěvku	49
4.4.5	Podmínky poskytnutí příspěvku	50
4.4.6	Povinnost vrácení příspěvku či její poměrné části.....	52
4.5	Jednorázový příspěvek na opatření kompenzační pomůcky před rokem 2012.....	53
4.5.1	Příloha č. 4 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.	53
4.5.2	Komentář MPSV ČR č. 4/2000 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.	54
4.6	Poskytování příspěvku na zvláštní pomůcku od 1. 1. 2012	55

4.6.1	Stanovení příspěvku na zvláštní pomůcku.....	55
4.6.2	Výše životního minima.....	56
4.6.3	Příloha k zákonu č. 329/2011 Sb.	58
4.6.4	Příloha č. 1, Vyhlášky č. 388/2011	59
4.7	Řízený strukturovaný rozhovor	61
4.7.1	Postup získání příspěvku před rokem 2012	61
4.7.2	Postup získání příspěvku od 1. 1. 2012	62
4.8	Analýza změn při procesu získávání příspěvku ve dvou zvolených období.....	62
4.8.1	Analýza řízeného strukturovaného rozhovoru	62
4.8.2	Analýza legislativy	65
5	Zhodnocení činnosti vybrané obecně prospěšné společnosti, doporučení pro zlepšení současného stavu.....	69
5.1	Zhodnocení změn způsobených reformou sociálního systému.....	69
5.2	Doporučení ke zlepšení současného stavu	70
5.2.1	Rozšíření činnosti	70
5.2.2	Financování činností	71
	Závěr.....	72
	Literatura.....	74
	Seznam příloh.....	77

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Organizační schéma obecně prospěšných společností.....	17
Obrázek 2: SWOT analýza obecně prospěšných společností.....	18
Obrázek 3: Grafické schéma národního hospodářství.....	20
Obrázek 4: Model národního hospodářství podle V. A. Pestoffa ve zpracování J. Rektoříka .	21
Obrázek 5: Historie TyfloCentra Pardubice, o.p.s.....	32
Obrázek 6: Působnost krajských TyfloCenter	33
Obrázek 7: Služby poskytované TyfloCentrem Pardubice, o.p.s.	34
Obrázek 8: Členění sociálního poradenství	35
Obrázek 9: Souvislost odborného poradenství a půčovny kompenzačních pomůcek.....	36
Obrázek 10: Souvislost sociální péče a průvodcovské a předčitatelské služby	37
Obrázek 11: Členění kompenzačních pomůcek dle druhu postižení.....	42
Obrázek 12: Členění kompenzačních pomůcek pro osoby se zrakovým postižením.....	43
Obrázek 13: Financování nákupu nových kompenzačních pomůcek dárcem.....	44
Obrázek 14: Pomoc TyfloCentra Pardubice, o.p.s. žadatelům o příspěvek	45
Obrázek 15: Reforma sociálního systému	47
Obrázek 16: Podmínky získání příspěvku na zvláštní pomůcku.....	51
Obrázek 17: Případy vrácení příspěvku na opatření zvláštních pomůcek v 1. období.....	52
Obrázek 18: Případy vrácení příspěvku na opatření zvláštních pomůcek ve 2. období.....	52
Obrázek 19: Členění kompenzačních pomůcek dle Přílohy č. 4 k vyhlášce č. 182/1991 Sb...53	
Obrázek 20: Členění zvláštních pomůcek dle pořizovací ceny	55
Obrázek 21: Společně posuzované osoby	57
Obrázek 22: Rozdělení zrakového postižení	58
Obrázek 23: Doporučení rozšíření činností TyfloCentra Pardubice, o.p.s.....	71

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Zakladatelé obecně prospěšných společností	16
Tabulka 2: Srovnání struktury neziskové činnosti	24
Tabulka 3: Typologie neziskových organizací	25
Tabulka 4: Oblasti působení obecně prospěšných společností.....	27
Tabulka 5: Příklady obecně prospěšných společností a oblastí jejich působení	27
Tabulka 6: Nejčastější činnosti obecně prospěšných společností	28
Tabulka 7: Legislativa týkající se kompenzačních pomůcek	48
Tabulka 8: Rozhodnutí příslušného úřadu při úhradě kompenzační pomůcky pojišťovnou....	50
Tabulka 9: Případy poskytnutí příspěvku	51
Tabulka 10: Výčet kompenzačních pomůcek s maximální výší příspěvku.....	54
Tabulka 11: Výše životního minima	57
Tabulka 12: Zvláštní pomůcky pro těžce zrakově postižené osoby	60
Tabulka 13: Zhodnocení změn panem Hromádkem.....	63
Tabulka 14: Analýza změn vyplývající z porovnání legislativy	66

SEZNAM ZKRATEK

CD	Compact disc (kompaktní disk)
COPNI	Systém klasifikace netržních činností organizace spojených národů
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
ICNPO	Mezinárodní klasifikace neziskových organizací
KP	Kompenzační pomůcka
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OPS	Obecně prospěšná společnost
OSN	Organizace spojených národů
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OÚOSRP	Obecní úřad obcí s rozšířenou působností
Sb.	Sbírky
SONS ČR	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky
VZP ČR	Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky

ÚVOD

Neziskový sektor a organizace v něm působící jsou důležitou složkou každé země. Spolu s dalšími sektory tvoří národní hospodářství a také jsou součástí života lidí v každé společnosti.

Na neziskové organizace má velký vliv ekonomické i politické prostředí státu, v němž fungují a právě z důvodu jeho změn a reforem bývá mnohdy ohrožena stálost a existence těchto organizací i kvalita jimi poskytovaných služeb.

Důvod existence neziskových organizací je jasný, hlavním cílem není tvorba zisku, ale poskytnutí takových služeb, které jsou prospěšné pro společnost či jednotlivou skupinu obyvatel. V České republice působí několik druhů neziskových organizací. Tato práce se zaměří na jeden z nich a to na obecně prospěšné společnosti.

K 1. 1. 2012 došlo k výrazné změně politického prostředí sociálního systému, do kterého spadají i služby, které poskytují obecně prospěšné společnosti svým uživatelům. Právě uživatelů těchto služeb se změny z velké části dotkly.

Záměrem této práce je spolupráce s TyfloCentrem Pardubice, o.p.s., jakožto zástupcem obecně prospěšných společností, poskytující sociální služby osobám se zrakovým postižením, díky němuž dojde k získání důležitých informací. Díky nim bude možné zhodnotit změny přinesené již zmíněnou reformou sociálního systému, která je stále aktuálním tématem. Účinnost reformy nabývá v průběhu let 2012 a 2013, ale ty nejzásadnější vstoupily v platnost k 1. 1. 2012 a pocítují je žadatelé o příspěvky každým dnem.

Autorka si zvolila následující cíle práce:

- charakterizovat postavení a činnost obecně prospěšných společností v oblasti sociálních služeb,
- analyzovat činnost vybrané obecně prospěšné společnosti,
- uvést doporučení pro zlepšení současného stavu.

Pro splnění cílů bude v práci použita metodika:

- rešerše odborné literatury,

- konzultace ve vybrané obecně prospěšné společnosti,
- SWOT analýza,
- řízený strukturovaný rozhovor,
- komparace.

Bakalářská práce rozdělena na dvě hlavní části. První část bude teoretickým úvodem, budou zde definovány pojmy související s národním hospodářstvím, jeho členěním, s neziskovým sektorem, organizací v něm působících a v neposlední řadě se text zaměří na problematiku obecně prospěšných společností.

Druhá část je zaměřena na změny týkající se jednorázových sociálních dávek, konkrétně dávek pro osoby se zrakovým postižením. Právě osoby se zrakovým postižením jsou uživatelé služeb TyfloCentra Pardubice, o.p.s. a ke svému životu využívají kompenzační pomůcky. Kompenzačních pomůcek se týkají činnosti, které poskytuje TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. a v této práci budou hrát důležitou roli.

Obecně prospěšné společnosti byly v našem právním řádu zakotveny v roce 1995, a od počátku je jejich právní úprava diskutována.

1 CHARAKTERISTIKA OBECNĚ PROSPĚŠNÝCH SPOLEČNOSTÍ

1.1 Základní charakteristika

Jeden z nejdůležitějších a základních pramenů, ve kterém je možné čerpat informace o obecně prospěšných společnostech je zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech.

Definuje obecně prospěšnou společnost (dále také OPS) jako právnickou osobu, poskytující veřejnosti obecně prospěšné služby, za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek. Pokud je jejím hospodářským výsledkem zisk, nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejich orgánů nebo zaměstnanců. Vytvořený zisk musí být použit k poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla organizace založena. [30; § 2]

Její název musí obsahovat označení „obecně prospěšná společnost“ nebo jeho zkratku „o. p. s.“ [30; § 2]

1.2 Založení a vznik obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšnou společnost může založit fyzická osoba, osoba právnická, nebo může být zřízena státem. Organizace vzniká sepsáním zakládací smlouvy, nebo listiny stvrzené úředně ověřenými podpisy všech zakladatelů. Pokud je zakladatelem pouze jedna osoba, zakládací listina má formu notářského zápisu. [30; § 3 - 4]

Dnem vzniku organizace je den, kdy dojde k zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností, který vede soud určený zvláštním zákonem k vedení obchodního. Výmazem z tohoto rejstříku obecně prospěšná společnost zaniká. [30; § 5]

1.2.1 Zakladatelé obecně prospěšné společnosti

Subjekt zakládající obecně prospěšnou společnost, udává její směr, rozhoduje o jejich cílech, činnostech, rozvoji a financování. Bývá to jeden z důležitých aspektů rozhodujících o úspěšnosti jejich činností. Tabulka číslo 1 ukazuje, že nejčastěji zakládají obecně prospěšné společnosti fyzické osoby, což dodává na její důvěryhodnosti.

Tabulka 1: Zakladatelé obecně prospěšných společností

Zakladatel	Počet	%
Fyzické osoby	481	53,21
Soukromé obchodní společnosti	68	7,52
Neziskové organizace	109	12,06
Veřejná správa	127	14,05
Smišené	119	13,16
CELKEM	904	100

Zdroj: [9]

Pod pojmem smíšené chápeme organizace založené dvěma nebo více subjekty.

1.3 Organizační uspořádání obecně prospěšných společností

Orgány obecně prospěšné společnosti jsou vždy správní rada, nezávislá na zakladatelích, ředitel a v zákonem stanovených případech dozorčí rada.

Ředitel je statutárním orgánem obecně prospěšné společnosti, řídí její činnost a jedná jejím jménem. Do funkce ho jmenuje a z ní odvolává správní rada a svou funkci vykonává v pracovním poměru k obecně prospěšné společnosti. [30; § 9a]

Statut obecně prospěšné společnosti upravující vnitřní organizaci společnosti, vytváří správní rada, má nejméně tři členy, které schvaluje zakladatel. Tito členové mohou ve své funkci setrvat tři roky a je podmínkou, že jejich počet musí být dělitelný třemi. [30; § 10 - 11]

Členové správní rady musí vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře a zachovávat mlčenlivost o důvěrných informacích a skutečnostech, jejichž prozrazení by mohlo obecně prospěšnou společnost poškodit. [30; § 10]

Správní rada vykonává řadu významných funkcí. Patří mezi ně schvalování rozpočtů obecně prospěšné společnosti a rozhodnutí o zrušení obecně prospěšné společnosti.[30; § 13]

Obecně prospěšné společnosti, do kterých je vložen majetek obce (státu), provozující doplňkovou činnost, nebo jejichž příjmy v minulém roce přesáhly 3 000 000 Kč, povinně zakládají dozorčí radu. [31; § 15]

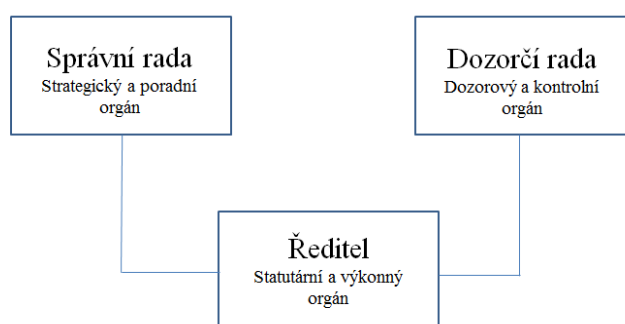
Dozorčí rada je zřízena jako kontrolní orgán obecně prospěšné společnosti. Je oprávněna nahlížet do účetních knih a jiných dokladů a provádět jejich kontrolu. Dále je jejím úkolem svolávat mimořádné jednání správní rady, jestliže to vyžadují zájmy obecně prospěšné společnosti. Alespoň jednou ročně předává zprávu o výsledcích své kontrolní činnosti a v neposlední řadě dohlíží na to, aby obecně prospěšná společnost vyvíjela činnost v souladu se zákony a zakládací listinou obecně prospěšné společnosti. Další činností dozorčí rady je pravidelné přezkoumávání řádné a mimořádné účetní závěrky a výroční zprávy organizace. [30; § 15]

1.3.1 Obvyklé organizační uspořádání

Obrázek 1 znázorňuje organizační schéma podobné u všech obecně prospěšných společností. Přímkou znázorňují vzájemné propojení jednotlivých orgánů organizací. Správní rada s dozorčí radou propojeny nejsou, protože jsou jejich členové jmenováni zakladatelem a jejich působnost je vymezena zákonem.

Dozorčí rada má vůči řediteli a správní radě povinnost upozornit je na porušení zákonů, ustanovení zakládací listiny nebo statutu organizace, nevhodných postupů a je oprávněna stanovit jim lhůtu k nápravě. Nestane-li se tak, je povinna neprodleně informovat o zjištěných nedostacích zakladatele.

Na ředitele jmenovaného a odvolaného správní radou, dohlíží dozorčí rada.

Obrázek 1: Organizační schéma obecně prospěšných společností

Zdroj: vlastní zpracování podle [17]

1.4 Znaký obecně prospěšných společností

Obecně prospěšné společnosti jsou charakterizovány těmito společnými znaky: [15; 166]

- nepodnikají za účelem tvorby zisku
- produkce služeb je omezena konkrétním výčtem
- většinou se jedná o produkci statků, v bloku společenských potřeb, v bloku odvětví rozvoje člověka a částečně i v bloku poznání s informací
- mohou, ale nemusí být financovány z veřejných rozpočtů

1.4.1 SWOT analýza obecně prospěšných společností

	silné stránky	váha	hodnocení	
vnitřní okolí	• snaha o zlepšení úrovně obce nebo kraje	0,3	4	1,2
	• jasné definované poslání	0,2	5	1
	• spolupráce, komunikace s městy, kraji	0,1	2	0,2
	• transparentní struktura, vztahy a hospodaření	0,2	4	0,8
	• odbornost poskytovatelů sociálních služeb	0,2	3	0,6
				3,8
	slabé stránky			
	• rozdělení zisku mezi společníky, statutární orgány	0,1	-1	-0,1
	• existenční nejistota poskytovatelů	0,1	-3	-0,3
	• závislost na dárcích a kraji	0,3	-5	-1,5
	• nemožnost vyrovnání ztráty ziskem z doplňkové činnosti	0,2	-1	-0,2
	• složitý mechanismus vzniku	0,3	-4	-1,2
			-3,3	
	vnitřní bilance 3,8 + (-3,3) =			0,5
vnější okolí	příležitosti			
	• posílení vedlejší doplňkové (ziskové) činnosti	0,2	3	0,6
	• získávání nových dárců	0,2	4	0,8
	• finanční prostředky z EU, MPSV a další	0,2	4	0,8
	• vytvoření a propagace kvalitních projektů	0,2	5	1
	• spolupráce s organizacemi a dobrovolníky	0,2	5	1
				4,2
	hrozby			
	• ukončení financování z fondů EU	0,3	-4	-1,2
	• finanční a administrativní nejistota	0,2	-4	-0,8
	• průšvihy ostatních obecně prospěšných společností	0,1	-2	-0,2
	• zákon o sociálních službách (časté novely)	0,1	-3	-0,3
• nedostatečný legislativní rámec	0,3	-4	-1,2	
			-3,7	
	vnější bilance 4,2 + (-2,5) =			0,5

Obrázek 2: SWOT analýza obecně prospěšných společností

Zdroj: vlastní zpracování podle [14]

Faktory uvedené ve SWOT analýze představují nejrozšířenější vlastnosti o.p.s., které získala autorka z informací od pracovníků TyfloCentra Pardubice, o.p.s. Tento výčet slouží pouze jako příklad a nepředstavuje konečný seznam všech možných faktorů.

Každá obecně prospěšná společnost má jiné silné a slabé stránky. Ty jsou dány například předmětem činnosti, geografickou polohou a finančními možnostmi, stejně tomu tak je i u hrozeb a příležitostí.

Provedené bodové ohodnocení položek SWOT analýzy poukazuje na jejich význam pro organizace. Zvolené rozmezí je u silných stránek a příležitostí 1 až 5 (1 = největší, 5 = nejhorší), u slabých stránek a hrozeb -1 až -5 (-1 = nejnižší nespokojenost, -5 = největší nespokojenost). Každé položce byla také přidělena váha, která zobrazuje její postavení mezi ostatními a jejíž součet musí být roven „1“ (čím vyšší, tím větší důležitost v dané skupině).

Výsledek SWOT analýzy (vnitřní bilance + vnější bilance = 0) ukazuje, že záleží na každé z obecně prospěšných společností, kterou složku využije. Zda podpoří silné stránky, minimalizuje slabé ke zlepšení současného stavu, využije příležitosti nebo minimalizuje hrozby.

1.5 Poslání obecně prospěšných společností

Poslání jakéhokoliv sociálně ekonomického subjektu je kategorií, vymezující důvod jeho existence. Zjednodušeně řečeno, nezisková organizace by měla dávat jasně najevo, kvůli čemu byla založena.

Neziskové organizace jsou zřizovány za účelem produkce služeb, které mají velký význam pro uchování a vzdělávání společnosti, pro vytvoření podmínek kulturních vztahů mezi lidmi, pro stav sociálního smíru a tedy i pro stav politické rovnováhy. [14; 214]

Práce v obecně prospěšných společnostech není jako každá jiná práce, má vysoký morální náboj a vyžaduje ho i u každého svého pracovníka. Samotné formulování poslání musí tento náboj vyžadovat. V případě, že se zaměstnanec obecně prospěšné společnosti neztotožní s posláním organizace, nepodává efektivní výkony, protože v něj sám nevěří. [1; 81]

Poslání organizace bývá formulováno a podrobněji rozpracováno v základních zřizovacích a organizačních dokumentech: [14; 214]

- Zakládací či zřizovací listina
- Statut organizace
- Stanovy organizace (jen v některých typech organizací)
- Organizační řád a další organizační normy

2 POSTAVENÍ A ČINNOST OBECNĚ PROSPĚŠNÝCH SPOLEČNOSTÍ

2.1 Vymezení neziskového sektoru v národním hospodářství

Pro lepší pochopení neziskového sektoru je nutné nejprve definovat jeho působení v národním hospodářství. Národní hospodářství je možné členit podle celé řady různých kritérií. Z hlediska ekonomiky veřejného sektoru je nejdůležitější kritériem financování, které je zároveň podle autorky nejnázornější. [7]; [16]

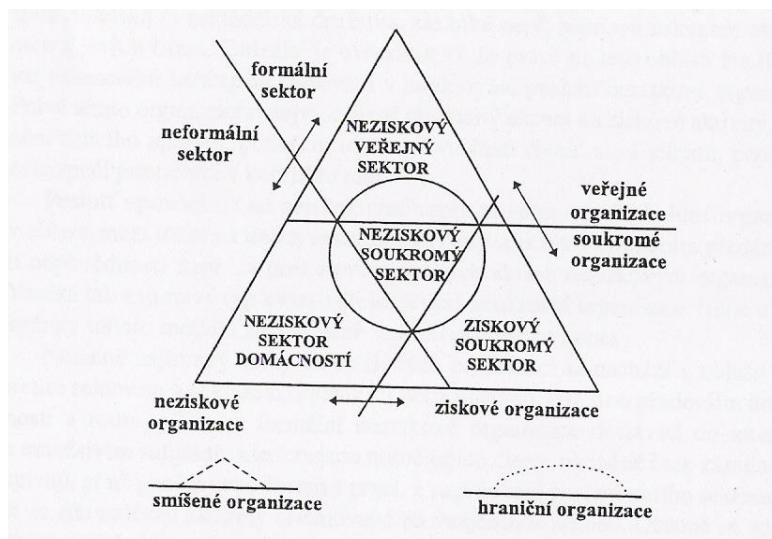
1. **Tržní sektor (ziskový)** – je financovaný z prostředků, které získají organizace zřízené v tomto sektoru z prodeje produktů nebo služeb a jeho hlavním cílem je zisk.
2. **Netržní sektor (neziskový)** – získávají finance přerozdělováním. Cílem tohoto sektoru jsou veřejné služby realizované v rámci poslání organizace.
 - a) **Neziskový veřejný sektor (stát)** – část neziskového sektoru financovaná z veřejných financí a spravována státem (veřejnou správou). Cílem veřejného sektoru je poskytování veřejné služby.
 - b) **Neziskový (soukromý, třetí) sektor** – část neziskového sektoru financovaná ze soukromých peněz osob, s možností dotace (grantů) z veřejného sektoru. Cílem organizací neziskového sektoru je užitek.
 - c) **Domácnosti** – část neziskového sektoru, která umožňuje tok financí, produktů. Má podstatnou roli pro tržní i netržní sektor, tím že kupuje produkty nebo spotřebovává jejich služby.

Obrázek 3: Grafické schéma národního hospodářství

Zdroj: vlastní zpracování podle [8]

Jednotlivé sektory bez sebe nemohou existovat, navzájem se prolínají, ovlivňují, doplňují a spolupracují mezi sebou. Na následujícím obrázku znázorňujícím model národního hospodářství podle ekonoma V. A. Pestoffa, přeložený J. Rektoříkem, jde přehledně pochopit toto členění.[5; 16]

Obrázek 4: Model národního hospodářství podle V. A. Pestoffa ve zpracování J. Rektořika

Zdroj: [5]

V trojúhelníku Pestoff vymezil prostor pro sektory pomocí příček (veřejný – soukromý, ziskový – neziskový a formální – neformální). Příčky uprostřed modelu dávají volnost pro vznik neziskového (třetího) sektoru, vymezeného kružnicí. Místa, kde se navzájem protínají sektory, vymezují organizace, které mají společné rysy obou hraničících sektorů. Jediný neziskový sektor je definován zároveň třemi kritérii, ostatním stačí jeden. [10; 33 – 38]

2.2 Charakteristika neziskových organizací a jejich členění

Společnosti působící v neziskovém, tzv. třetím sektoru, se nazývají neziskové organizace.

V české odborné literatuře není jednoznačně definována charakteristika organizací neziskového sektoru. V zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů § 18, odstavci 8 je vymezeno, že se jedná o následující typy organizací: [32; § 18]

- občanská sdružení včetně odborových organizací
- politické strany a politická hnutí
- registrované církve a náboženské společnosti
- nadace, nadační fondy

- obecně prospěšné společnosti
- veřejné vysoké školy
- veřejné výzkumné instituce
- školské právnické osoby podle zvláštního právního předpisu
- obce, organizační složky státu, kraje
- příspěvkové organizace
- státní fondy
- subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.

Seznam organizací v tomto zákoně je doplněno slovem „zejména“, to znamená, že nejde o vyčerpávající výčet těchto organizací.

Pro pochopení poslání a cílů činností obecně prospěšných společností je důležité se seznámit s jejich postavením a jejich systematizací podle různých kritérií. Těmi mohou být zřizovatel, globální charakter poslání, způsob financování, charakter realizovaných činností a další.

Tyto typy členění se v české literatuře pojí se všemi neziskovými organizacemi. Pro účely této práce se rozdělení vztahuje k obecně prospěšným společnostem. Pokud je například v textu zmíněna veřejně prospěšná organizace, lze ji pochopit jako obecně prospěšnou společnost – veřejnou.

2.2.1 Typologie podle poslání

Podle poslání rozdělujeme neziskové organizace do dvou skupin, které se mohou vzájemně prolínat, a proto je jejich reálné odlišení složité.

Veřejně prospěšné organizace (Public Benefit Organizations) - cílem těchto organizací je poskytování služby veřejné a smíšené, jejichž cílem je uspokojit požadavky společnosti (veřejnosti). Do této skupiny patří například ekologie, charita a veřejná správa. [10; 8-9]; [8; 40]

Vzájemně prospěšné organizace (Mutual Benefit Organizations) jsou typicky členské organizace. Hlavním cílem těchto organizací je podpora skupin, které mají společný zájem (realizace aktivit v kultuře, ochrany zájmů skupin apod.). [10; 8-9]; [8; 40]

2.2.2 Členění podle kritéria financování

Podle způsobu financování jsou organizace členěny na: [14; 46]

- organizace financované zcela z veřejných rozpočtů (v praxi jsou to tzv. rozpočtové organizace),
- organizace, které k financování svých činností využívají zčásti veřejných rozpočtů. Dostávají jen prostředky, na které mají dle právního řádu České republiky nárok, bývají to většinou církve a náboženské hnutí, politické strany, příspěvkové organizace, atd.,
- organizace financující se ze svých vlastních činností, kterými bývají prodej statků nebo poskytování služeb,
- organizace fungující díky příspěvkům z jiných zdrojů (dary, sbírky, sponzoring, různé typy grantů).

2.2.3 Globální charakter poslání, jako kritérium členění neziskových organizací

Dalším hlediskem členění neziskových organizací jsou jejich činnosti. Pro srovnání slouží tři dostupné klasifikace, systém klasifikace netržních činností OSN – COPNI, Mezinárodní klasifikace neziskových organizací - ICNPO a podle odvětvové klasifikace ekonomických (nevýrobních) činností - OKEČ - ČR. Před rokem 2002 Český statistický úřad používal klasifikaci OKEČ – ČR, nyní používá systém OSN – COPNI. [3; 135]

Pavol Frič a Rochdi Goulli, autoři tabulky číslo 2, znázornili srovnání struktury neziskové činnosti v klasifikacích.

Tabulka 2: Srovnání struktury neziskové činnosti

Srovnání struktury neziskové činnosti v klasifikaci ICNPO, COPNI a OKEČ - ČR		
<i>Mezinárodní klasifikace neziskových organizací ICNPO</i>	<i>Systém klasifikace netržních činností OSN COPNI</i>	<i>Odvětvová klasifikace nevýrobních ekonomických činností OKEČ - ČR</i>
1. Kultura, sport a volný čas	1. Rekreační, kulturní služby	92. Rekreační, kulturní a sportovní činnost
2. Vzdělávání a výzkum	2. Vzdělávací služby, výzkum	80. Školství 73. Výzkum
3. Zdravotnictví	3. Služby zdravotnické	85.1 Zdravotnictví
4. Sociální služby	4. Sociální služby	85.3 Sociální služby 75. Kolektivní a individuální sociální služby a soc. politiky
5. Přírodní a životní prostředí		
6. Komunitní rozvoj a bytové hospodářství		
7. Občanskoprávní osvěta a politické organizace		
8. Filantropie		
9. Nadace mezinárodní		
10. Náboženství a církve	5. Církevní služby	
11. Odbory a profesní spolky	6. Organizace profesní, odborářská a občanská sdružení	91. Činnost společenských organizací (odbory, politické strany, církve a profesní spolky)
12. Nespecifikované činnosti	7. Ostatní služby, smíšené a nespecifikované	93. Ostatní osobní služby

Zdroj: [3]

2.2.4 Rozdělení podle zřizovatele

Dalším důležitým faktorem, podle kterého se dělí organizace působící v neziskovém sektoru, je zakládající subjekt. Je to jedno z nejjednodušších rozdělení, protože není tajemstvím, že jsou dva základní typy organizací a to státní a nestátní. Toto rozdělení využívá ve svých úvahách o neziskovém sektoru Rada vlády pro nestátní neziskové organizace: [11; 10]

- a) **Státní neziskové organizace** – zřízené a financované veřejnou správou (státní správou nebo samosprávou), podílející se na realizaci veřejné správy a to nejen na úrovni obcí a krajů, ale i státu. Do této skupiny jsou řazeny příspěvkové a bývalé rozpočtové organizace, od roku 2001 také organizační složky státu – obce a kraje.

- b) **Nestátní neziskové organizace** – bývají založeny fyzickou nebo právnickou osobou, podílejí na dění v rámci občanské společnosti. Lidé se mohou sdružovat do několika typů organizací: obecně prospěšných společností, občanských sdružení, nadací a nadačních fondů, církví a náboženských společností.

2.2.5 Rozdělení podle míry mobilizace občanů

Před bližším určením členění neziskových organizací podle míry mobilizace je potřeba si vysvětlit pojem mobilizace, jímž je označováno uvedení sil a prostředků do pohotovosti. V našem pojetí je potřeba tento pojem pochopit jako mobilizaci občanů při řešení nějakého problému ve společnosti. [16; 35]

Neziskové organizace mají různé postoje k roli, kterou by měly zastávat ve společnosti, tyto postoje bývají samozřejmě ovlivněny rokem vzniku a oblastí, kde působí. Jednou z rolí neziskových organizací je funkce participační, tzn., že dávají lidem prostor pro jejich účast na rozhodování problémů, které se jich dotýkají (např. formou petice). Následující tabulka 3, jejímž autorem je Pavol Frič, znázorňuje, jakou měrou se neziskové organizace podílejí na mobilizaci obyvatel v závislosti na roku jejich vzniku. [2; 7]

TYPOLOGIE NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ		
Vznik	míra mobilizace	
	ne mobilizující	mobilizující
staré (vznik do roku 1989)	typ 1 (21 %)	typ 2 (5 %)
	- sport, rekreace	- odbory
	- komunitní rozvoj	- profesní organizace
nové (vznik od roku 1990)	typ 3 (59 %)	typ 4 (15 %)
	- charita	- ekologie
	- sociální oblast	- ochrana lidských práv
	- zdraví	

Tabulka 3: Typologie neziskových organizací

Zdroj:[2]

Tabulka nám tedy říká, že organizace typu 1 se dlouhodobě věnují téměř výhradně servisním aktivitám v tradičních oblastech dobrovolných činností. Typ 2 prosazuje zájmy, mobilizuje nejen členy, ale i širokou veřejnost. Organizace 3. typu nemají o mobilizaci občanů zájem, zajímají se především o provozování služeb, které státní správa či trh nestačí

pokryt a organizace řadící se k 4. typu ve většině případů působí v oblasti, která v minulosti téměř neexistovala. Tento typ se právě v největší míře snaží svoje cíle uskutečňovat pomocí mobilizace občanů (demonstrace, petice). [2; 7-8]

2.3 Působení obecně prospěšných společností v České republice

Ve všech zemích, kde vznikají obecně prospěšné společnosti, je oblast jejich působení jiná. Odráží se od ekonomické situace a úrovně země, politické, demografické situace a také tradic a hodnot dané země. Obecně prospěšné společnosti v České republice působí v oblastech kultury, umění, sportu, zdraví, vědy, výzkumu a vzdělání, lidských práv, udržitelnosti a dalších, ve kterých realizují své projekty. [1; 177]

2.3.1 Oblasti působení obecně prospěšných společností

Obecně prospěšné společnosti jsou neziskové právnické osoby, jejichž hlavním posláním není tvorba zisku, ale poskytování obecně prospěšné služby. Zákon o obecně prospěšných společnostech, ani jiný zákon v české legislativě neobsahuje výpis činností, nebo služeb, které jsou obecně prospěšné. Míru obecně prospěšnosti posuzuje soudce při rozhodování o zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností.

Následující tabulka zobrazuje počet neziskových organizací zapsaných do rejstříku obecně prospěšných společností, v roce 2003. Společnosti jsou rozříděny podle návrhu České klasifikace neziskových organizací. Každá o.p.s. byla zařazena pouze do jedné kategorie podle převažující činnosti, ve které se rozhodla působit. Nejčastěji je to kultura a umění, sport a volný čas a do popředí se derou registrované školy. Z důvodu nedostatku novějších zdrojů je níže pro ilustraci zobrazena statistika z roku 2004, ale trend zakládání o.p.s. v České republice by měl zůstat procentuálně stejný.

Tabulka 4: Oblasti působení obecně prospěšných společností

Oblast	Počet	%
Kultura a umění	160	17,7
Sport a volný čas	44	4,87
Registované školy	121	13,38
Ostatní vzdělávání a výzkum	152	16,81
Zdraví	68	7,52
Sociální služby	137	15,15
Životní prostředí	49	5,42
Rozvoj	101	11,17
Ostatní činnosti	72	7,96
CELKEM	904	100

Zdroj: [10]

2.3.2 Oblast působení obecně prospěšných společností v Pardubickém kraji

V Pardubickém kraji je v rejstříku obecně prospěšných společností zapsáno přibližně 6 500 organizací. Zakládací smlouvy nebo listiny těchto společností obsahují konkrétní druh obecně prospěšných služeb, které mají poskytovat. Nejčastěji jsou to služby v oblasti zdravotní (OPS působí jako nestátní zdravotnická zařízení), kultury a umění (divadla, orchestry, galerie, knihovny), vzdělávání (řada soukromých škol zvolila formu OPS), nebo v oblasti sociálních služeb (pomáhají různým skupinám, ať to jsou sociálně slabší, osoby s určitým druhem postižení, osoby, které byly poznamenány nějakou událostí, lidé s různými druhy nemocí, jejich příbuzní a v mnoha dalších kategoriích).

Uvedme několik příkladů obecně prospěšných společností:

Tabulka 5: Příklady obecně prospěšných společností a oblasti jejich působení

Oblast působení obecně prospěšné společnosti	Název obecně prospěšné společnosti
Vzdělání	Národní vzdělávací fond, o. p. s.
Kultura a umění	Institut pro památky a kulturu, o.p.s.
	Kulturní JIŽNÍ MĚSTO o.p.s.
	Dům romské kultury
	Pražská komorní filharmonie, o.p.s.
	Český filharmonický sbor Brno
Zdravotnictví	Mobilní zdravotnická prevence, o. p. s.
	Vysoká škola zdravotnická, o. p. s.
Sociální služby	Člověk v tísní o.p.s.
	Rozmarýna, o.p.s.
	Dlaň životu, o. p. s.

Zdroj: vlastní zpracování

2.4 Činnosti obecně prospěšných společností

V předchozí kapitole bylo poukázáno na působení obecně prospěšných společností v nejrůznějších oblastech. Tyto společnosti mají jedno společné a to, že jsou prospěšné pro společnost, nebo skupinu občanů. Žádný legislativní dokument neobsahuje výčet těchto služeb, a proto je v tabulce 6 vytvořen výčet nejčastějších obecně prospěšných činností, které jsou realizovány obecně prospěšnými společnostmi.

Tabulka 6: Nejčastější činnosti obecně prospěšných společností

Vzdělání	Kultura a umění
vzdělávací činnost, stipendijní podpora studentů, vzdělávací akce, podpora výuky jazyků, podpora sociální integrace různých skupin obyvatelstva, modernizace vybavení, provoz vzdělávacích zařízení	akce podporující území, umělecká a kulturní činnost, rozvoj kultury a umění v regionu, ochrana a rozvoj kulturního a historického dědictví, pomoc při záchraně kulturních památek
Zdravotnictví	Sociální služby
činnosti obslužné, zdravotní, ošetrovatelské, rehabilitační, zdravotnické služby různým skupinám obyvatel, provoz zdravotnických zařízení, zdravotní osvěta	prevence sociálně-patologických jevů, poskytování předškolní, školní, mimoškolní výchovy znevýhodněných jedinců, odborné poradenství, sociální výpomoc studentům, podpora a rozvoj volnočasových aktivit pro různé skupiny obyvatelstva, nabídka zájmové činnosti,

Zdroj: vlastní zpracování

2.5 Hospodaření obecně prospěšné společnosti

2.5.1 Hospodaření a vedení účetnictví obecně prospěšných společností

Obecně prospěšná společnost, založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb, může ze zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech vykonávat také činnosti, nazývané se doplňkovými, za podmínky, že pokud bude touto činností dosaženo zisku, musí být použit k účinnějšímu využití prostředků obecně prospěšné společnosti a

zároveň tím nebude ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb. [30; § 17]

Obecně prospěšná společnost má povinnost ve svém účetnictví důkladně oddělit náklady a výnosy spojené s doplňkovými činnostmi od nákladů a výnosů spojenými s obecně prospěšnými službami, s její správou a od výnosů a nákladů, nepatřících do předchozích skupin. [30; § 19]

Výsledky hospodaření nejen obecně prospěšné společnosti, ale i všech neziskových organizací jsou vystavovány veřejné kontrole, jsou předmětem auditu a slouží také dárcům a sponzorům k informování o naložení s jejich darovanými prostředky. [14; 26]

Obecně prospěšné společnosti musí mít ověřenou řádnou a mimořádnou (v praxi bývá mimořádná účetní závěrka na vyžádání, například v rámci kontroly, v případě nápravy) účetní závěrku auditorem, pokud čerpají dotace nebo jiné příjmy ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, nebo z rozpočtu jiného územního orgánu nebo od státního fondu, jejichž celkový objem přesáhne jeden milion Kč. Dalším případem je překročení výše čistého obrátu deset milionů korun českých. [30; § 19]

Účetnictví v neziskových organizacích se řídí stejnými principy jako účetnictví v organizacích ziskových. Stejně tak, jako každá zisková organizace, musí i každá nezisková organizace vést o svém hospodaření důslednou a podle závazných předpisů vedenou účetní evidenci výnosů a nákladů, aktiv a pasiv, toku finančních prostředků, zdanění příjmů, majetku a služeb. [14; 26]

2.5.2 Zdanění neziskových organizací

Zdanění ziskových a neziskových organizací se samozřejmě v některých ohledech liší. Tato diferencovanost vyplývá z rozdílného způsobu hospodaření a je upravena zvláštními předpisy.

Jak již autorka zmínila v předchozích kapitolách, obecně prospěšná společnost vzniká z důvodu nějakého poslání, obecně řečeno, vzniká pro společnost a právě na ní zdanění neziskových organizací stojí

Není žádným tajemstvím, že zdanění neziskových organizací procházelo a jistě bude procházet změnami závisujícími na společnosti, jak si bude výsledků těchto činností vážit a cenit.

Jak uváděla Strecková v roce 1998, i v současné době mají neziskové organizace v České republice řadu daňových úlev. Příkladem je daň z nemovitosti, kterou neplatí, pokud používají nemovitost pro činnost, pro niž byly založeny.

Další odlišnost neziskových organizací od organizací ziskových, je zdanění příjmů. Podle zákona o dani z příjmu u poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání (pokud nejsou výnosy větší než náklady na tuto činnost), daň z příjmu činnosti neplatí, ale dani podléhají příjmy tzv. doplňkové (hospodářské) činnosti, což jsou například příjmy z reklam, z členských příspěvků a jiné. [32; § 18]

3 PROFIL VYBRANÉ OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. je centrem denních služeb pro osoby s těžkým zrakovým postižením v Pardubickém kraji a hlavní náplní je poskytování služeb pro osoby s tímto postižením.

3.1 Základní údaje

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. je česká právnická osoba, obecně prospěšná společnost, která vznikla dne 16. 9. 2003, zapsána do rejstříku obecně prospěšných společností Krajského soudu v Hradci Králové. [21]

Základní kapitál byl složen v hodnotě 1 000 Kč.

Zakladatelem společnosti je právnická osoba Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR.

Hlavní náplní TyfloCentra Pardubice, o.p.s. je poskytování sociálních služeb pro nevidomé a těžce zrakově postižené osoby. Společným cílem těchto služeb je maximální možná integrace občanů s těžkým zrakovým postižením do běžného života a společnosti. Klienti TyfloCentra jsou v rámci služeb a volnočasových aktivit vzdělávání a přípravování k maximální samostatnosti řešení problémů, které toto těžké postižení přináší. Těchto služeb TyfloCentra Pardubice, o.p.s. mohou klienti využít ve střediscích v Pardubicích (nábř. Závodu míru 1961), v Chrudimi (Městský park 274) a Vysokém Mýtu, (Plk. B. Kohouta 917). [26]

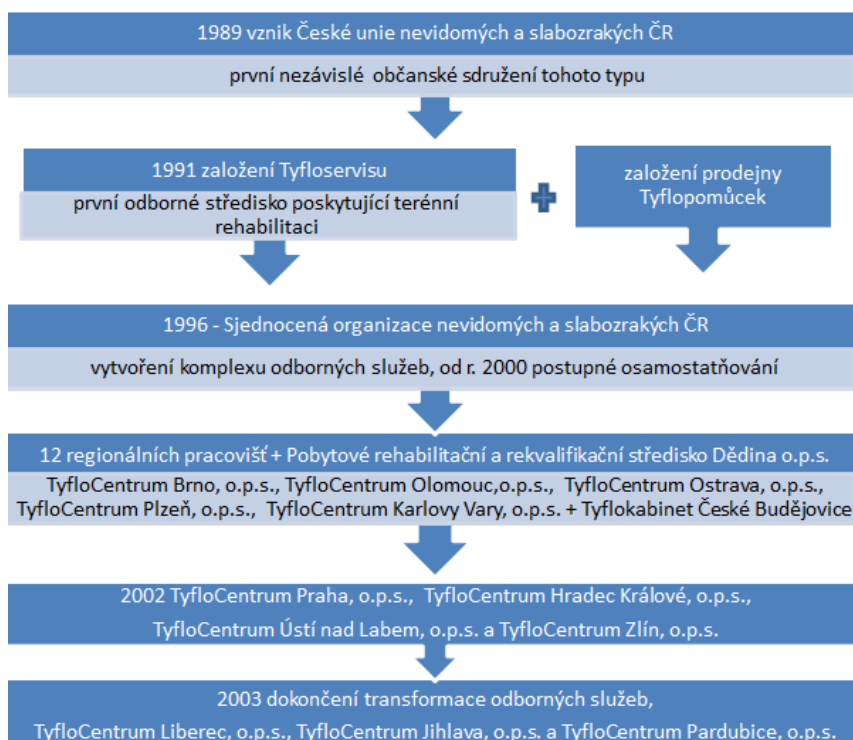
Jediným statutárním orgánem společnosti, zapsaném v rejstříku obecně prospěšných služeb, je ředitelka. [21]

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. úzce spolupracuje s dalšími partnery a organizacemi, jejími partnery jsou například SONS - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, TyfloServis, o.p.s., Pardubická krajská nemocnice a.s. a Univerzita Pardubice. [26]

3.2 Historie TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

Obecně prospěšná společnost TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. patří do velké rodiny TyfloCenter o.p.s., jejichž vznik prošel složitým vývojem.

Základ slova tyflocentrum, TYFLO(z řeckého slova TYFLOS – slepý), je používáno ve speciální pedagogické disciplíně - tyflopédii, zabývající se výchovou, vzděláváním a rozvojem zrakově postižených osob. [26]

Obrázek 5: Historie TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

Zdroj: vlastní zpracování podle [2]

Obrázek 5 znázorňuje stručnou historii TyfloCentra Pardubice, o.p.s.. Bylo založeno v roce 2003 Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých ČR při transformaci odborných služeb.

Všechna vzniklá TyfloCentra kompletovala a rozšířila nabídku služeb pro nevidomé a slabozraké, zavedla nové služby podle regionálních poměrů a potřeb. Pro lepší odlišení byl do názvu vložen ještě název krajského města a tak vznikly samostatné společnosti v každém kraji bez společného vedení. Některá TyfloCentra ve svých krajích vytvořila síť regionálních středisek, jak jde vidět na obrázku 6. [18]

Obrázek 6: Působnost krajských TyfloCenter

Zdroj: [18]

TyfloCentrum Zlín fungovalo jen v letech 2002 - 2006, nyní je jeho činnost zastavena, v Jihočeském kraji se obecně prospěšná společnost jako jediná jmenuje Tyflokabinet České Budějovice a stejně tak jako TyfloCentrum Plzeň a TyfloCentrum Jihlava síť regionálních pracovišť ve svých krajích nevytvořily, TyfloCentrum Ostrava svá regionální střediska neudrželo, TyfloCentrum Praha působí v Praze i ve Středočeském kraji. [18]

3.3 Poslání společnosti

Posláním TyfloCentra Pardubice, o.p.s. je poskytovat sociální služby osobám s těžkým zrakovým postižením – nevidomým a slabozrakým a osobám s kombinovaným (zrakovým a jiným) postižením vedoucí k jejich integraci do společnosti, k jejich osobnímu rozvoji a větší míře seberealizace. [11; 1]

Sociální službou se rozumí činnost nebo soubor činností zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. [29; §3]

3.3.1 Cílová skupina

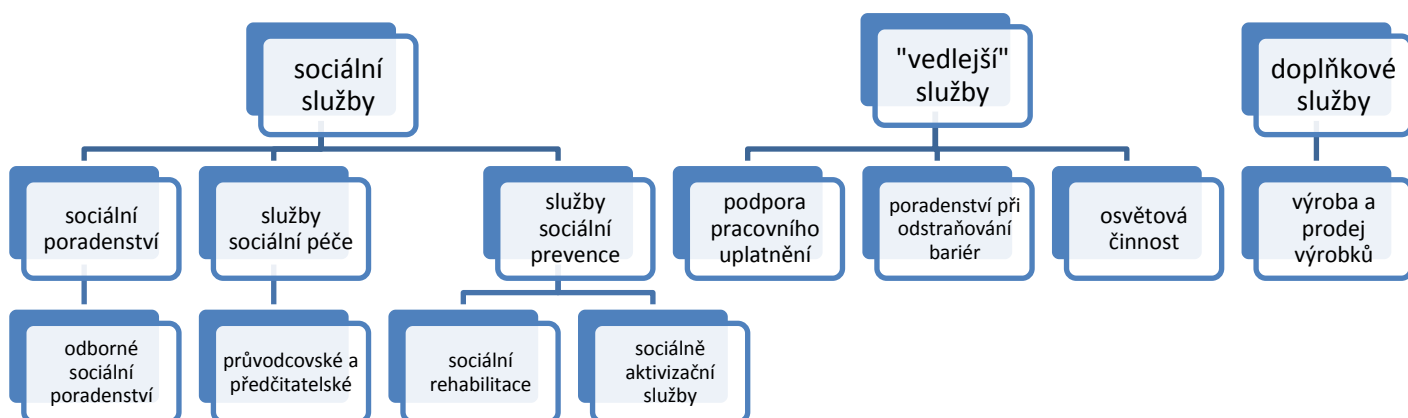
Služby TyfloCentra Pardubice, o.p.s. jsou určeny všem nevidomým osobám a osobám s těžkým zrakovým postižením nebo kombinovaným (zrakovým a jiným) zdravotním postižením, žijícím nebo působícím na území Pardubického kraje ve věkové struktuře 16 let a výše. [10; 1]

3.4 Poskytované služby

Obecně prospěšná společnost TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. poskytuje čtyři základní registrované sociální služby, dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Ke každé službě existuje veřejný závazek definující poslání, cíle a zásady poskytovaných služeb TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

Zákon č. 108/2006 Sb. upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb. Sociální službou se rozumí jakákoliv činnost nebo soubor činností zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo jeho prevence.[29; § 1]

Část třetí zákona o sociálních službách obsahuje výčet základních druhů sociálních služeb, jimiž se řídí jejich poskytovatelé. Sociální služby zahrnují sociální poradenství, služby sociální péče, služby sociální prevence, služby sociální rehabilitace, sociálně aktivizační služby, podpora pracovního uplatnění, poradenství při odstraňování bariér, osvětová činnost, výroba a prodej výrobků [29; § 32]

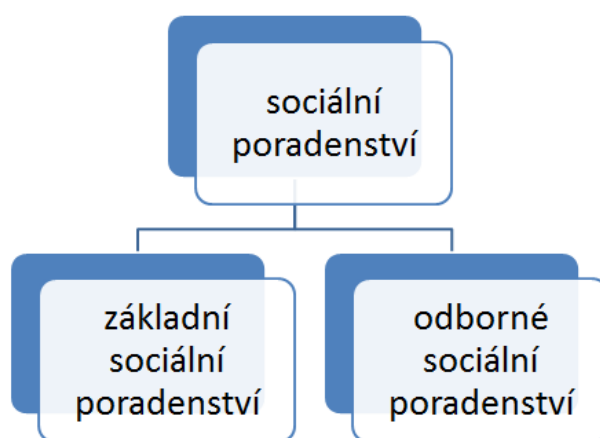

Obrázek 7: Služby poskytované TyfloCentrem Pardubice, o.p.s.

zdroj: vlastní zpracování

3.5 Sociální poradenství

Zákon o sociálních službách rozlišuje dva druhy sociálního poradenství.

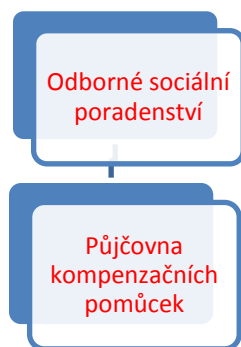
Obrázek 8: Členění sociálního poradenství

zdroj: vlastní zpracování

Základní sociální poradenství jsou povinni zajistit poskytovatelé sociálních služeb vždy a zahrnuje základní sociální poradenství osobám, které potřebují získat potřebné informace k řešení jejich nepříznivé životní situace a musí být poskytováno zdarma. [29; § 37]

3.5.1 Odborné sociální poradenství TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

Dalším druhem je odborné sociální poradenství, je zaměřeno na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob (v poradnách např. manželských, pro seniory, oběti trestných činů, nebo v případě TyfloCentra Pardubice, o.p.s., poradnách pro osoby se zrakovým postižením). Součástí odborného poradenství je i půjčování kompenzačních pomůcek, se kterou autorka seznamuje v podkapitole 4.3.1. [29; § 37]

Obrázek 9: Souvislost odborného poradenství a půjčovny kompenzačních pomůcek

Zdroj: vlastní zpracování

Prostřednictvím odborného sociálního poradenství poskytují zaměstnanci TyfloCentra Pardubice, o.p.s. rady a odborné informace lidem se zrakovým postižením, aby se mohli především samostatně orientovat v zákonech a právních předpisech souvisejících s uplatňováním jejich práv a zájmů, řešit samostatně problémy, které sebou nese zrakové postižení, být samostatní při záležitostech běžného dne a díky pomoci půjčovny kompenzačních pomůcek, získat pro ně dříve nepřístupné informace a jednat autonomně s institucemi.[11; 2]

3.6 Služby sociální péče

Služby sociální péče podporují zlepšení a zajištění fyzické a psychické soběstačnosti osob s cílem následného zapojení do běžného života společnosti. Zákon o sociálních službách obsahuje výčet služeb spadajících do skupiny služeb sociální péče.

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. mezi své základní registrované služby zařadila průvodcovské a předčitatelské. Jimi pomáhá v oblasti orientace a komunikace osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy, z důvodu věkového nebo zdravotního a napomáhá jim osobně si vyřídit vlastní záležitosti. [29; § 38]

Obrázek 10: Souvislost sociální péče a průvodcovské a předčitatelské služby

Zdroj: vlastní zpracování

3.6.1 Průvodcovské a předčitatelské služby TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. zprostředkovává lidem se zrakovým postižením informace (předčítáním, přepisováním apod.), kontakt se společenským prostředím (doprovázením do zaměstnávání, k lékaři), pomáhá jim při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí (jednáním v zastoupení, přepisováním, apod.). Tato služba je jedinou ze zákona zpoplatněnou službou. [13; 4]

3.7 Služby sociální prevence

Organizace, která si dle zákona č. 108/2006 Sb. zaregistruje služby sociální prevence, se snaží zabránit sociálnímu vyloučení osob ohrožených krizovou situací a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Zákon č. 108/2006 Sb. obsahuje výčet služeb, které patří ke službám sociální prevence. TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. se zaměřuje především na Sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením, Terénní programy, Sociální rehabilitace. TyfloCentrum

3.7.1 Sociální rehabilitace TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

V rámci sociální rehabilitace nabízí TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. aktivity týkající se sebeobsluhy, prostorové orientace, péče o vlastní osobu, péče o domácnost. Vzděláváním a tréninkem získávají a upevňují dovednosti, které umožní osobám se zrakovým postižením kompenzovat jejich postižení a zvyšuje jejich samostatnost v běžném životě.

Zaměstnanci TyfloCentra Pardubice, o.p.s. provádějí individuální výuku práce s náročnými kompenzačními pomůckami, jako jsou například PC, diktafon, ozvučený mobilní telefon aj. Rozvíjejí a posilují osobám se zrakovým postižením komunikaci, sebe prezentaci, sociální dovednosti, anglický jazyk, zajišťují různé besedy s odborníky a jiné. Výjimkou nejsou ani skupinové kurzy zaměřené například na rozvoj dovedností, drobných domácích a ručních prací, vaření a v neposlední řadě TyfloCentrem Pardubice pořádá terénní tréninky – vícedenní pobytové vzdělávací sociálně rehabilitační programy, kdy je cílem naučit uživatele služeb něčemu novému či zdokonalit jejich již naučené dovednosti (např. výuka práce s mobilním telefonem). [13; 5]

3.7.2 Sociálně aktivizační služby TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

Sociálně aktivizační služby TyfloCentra Pardubice, o.p.s. poskytují uživatelům volnočasové aktivity, které naplňují jejich volný čas a zároveň rozvíjejí a obnovují jejich dovednosti a v neposlední řadě zmírňují izolovanost a osamělost. Mezi tyto aktivity patří pravidelně pořádaná setkání lidí se zdravotním postižením, sportovní aktivity (jízda na dvojkole, kuželky, plavání, aj) a zájmové a společenské aktivity (divadlo, výlety, kinokavárna, výtvarné činnosti, aj.). [13; 4]

3.8 Vedlejší služby

Tak zvané vedlejší služby jsou služby registrované dle zákona č. 108/2006 Sb., doplňují sociální služby TyfloCentra Pardubice, o.p.s. a jsou vedlejšími službami nazývány z důvodu, že nejsou službami sociálními. Těmito službami jsou podpora pracovního uplatnění, poradenství při odstraňování architektonických a informačních bariér, z hlediska osob se zrakovým postižením a osvětová činnost.

Osvětová činnost se vztahuje k široké a odborné veřejnosti. Uskutečňuje se často prostřednictvím zážitkových seminářů, při kterých si účastníci vyzkouší prakticky jaké to je být nevidomý a také se například naučí jak s nevidomým komunikovat, jak správně nevidomého doprovodit atd. Příkladem mohou být například akce pořádané ve spolupráci s Univerzitou Pardubice.

Podpora pracovního uplatnění znamená poradenství v oblasti získávání a udržení pracovního místa a pomoc při sestavování životopisů, motivačních dopisů a vyhledávání pracovních nabídek. [12; 5]

3.9 Doplnkové služby

Služby, tzv. doplňkové, doplňující hlavní činnosti TyfloCentra Pardubice, o.p.s., nejsou registrované dle zákona 108/2006 Sb., ale jsou poskytovány na základě živnostenského oprávnění. Společnost jimi může vytvořit zisk, který musí být použit na rozvoj služeb společnosti. Nyní poskytuje TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. jako doplňkovou činnost: Výrobu a prodej výrobků, prostřednictvím které prodává dárkové a upomínací předměty s logem TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

3.10 Zapojení do projektů

Díky zaměstnancům, kteří jsou ztotožnění s posláním TyfloCentra Pardubice, o.p.s. a kteří vynakládají pro svoji práci více, než maximální pracovní nasazení, ale i kousek sebe, již tato organizace realizovala řadu úspěšných projektů. Příkladem je projekt Podpora pracovního uplatnění pro osoby se zrakovým postižením v Pardubickém kraji, zahájený 1. 6. 2012. Následující text je zpracován na základě konzultací v TyfloCentru Pardubice, o.p.s.

3.10.1 Podpora pracovního uplatnění pro osoby se zrakovým postižením

Projekt Podpora pracovního uplatnění pro osoby se zrakovým postižením v Pardubickém kraji je financován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR a bude realizován na území Pardubického kraje po dobu dvou let.

Hlavním podnětem vzniku je stálá vysoká míra nezaměstnanosti lidí se zrakovým postižením, cílem je vytvořit pro lidi se zrakovým postižením podmínky pro profesní a osobnostní rozvoj, v rámci kterých si budou moci zvyšovat kvalifikaci, připravenost na zaměstnání, učit se sociálním dovednostem, připravit se na samostatně výdělečnou činnost (dále OSVČ), naučit se ovládat počítače vybavené speciálními softwary kompenzujícími zrakové postižení aj.

Osobám se zrakovým postižením není překážkou při uplatnění na trhu práce jen jejich nemoc a nízká kvalifikace, ale také nízká sebedůvěra a adaptabilita na nové prostředí. Další velkou překážkou při hledání práce osob se zrakovým postižením je neochota převážné většiny zaměstnavatelů na otevřeném trhu práce vytvářet pracovní pozice pro lidi se ZP a to především z důvodu neznalosti problematiky života a možností lidí se zdravotním postižením.

Právě pro lidi, kteří by byli rádi zařazeni do pracovního poměru je tento projekt zřízen. Pomůže například pracovní diagnostikou, která odhalí silné a slabé stránky, schopnosti a dovednosti uchazeče o zaměstnání či míru připravenosti na výkon povolání. Nebo prostřednictvím vzdělávání v oblasti technologické podpory pracovního uplatnění, ve kterém se účastníci projektu naučí nejen ovládat počítač se speciálními softwary, ale také si vytvoří tzv. video vizitky, jimiž budou prezentovat svoji osobu a své schopnosti či dovednosti.

Nízká sebedůvěra lidí se zdravotním postižením může plynout z nedostatečně ovládnutých sociálních dovedností, z toho důvodu jsou v projektu zařazeny pobytové kurzy zaměřující se na komunikaci a sebezprezentaci, plánování a time management (efektivní plánování využití času) a posilování sebedůvěry.

Zcela novou aktivitou projektu jsou kurzy přípravy na samostatně výdělečnou činnost (dále OSVČ), kdy jejich cílem je seznámit účastníky se základy účetnictví, podnikání a legislativní normou pro OSVČ a tím je připravit na případný výkon živnosti.

Projekt poskytuje nejen podporu před nalezením zaměstnání (podpora při hledání zaměstnání, analýza pracovního místa), ale také při práci samotné a to např. prostřednictvím asistence na pracovišti, či formou finančního příspěvku zaměstnavateli na úhradu mzdových nákladů, po dobu prvních šesti měsíců zaměstnání účastníka projektu. V případě, že pracovní místo již existuje, může zaměstnavatel využít příspěvku na zapracování po dobu prvních 3 měsíců.

Již odzkoušeným a velmi využívaným nástrojem - aktivitou projektu - je job club, kde zaměstnanci TyfloCentra Pardubice, o.p.s. vytvoří takové prostředí, kde s lidmi se zrakovým onemocněním proberou jejich motivační dopisy, zkusí reálně pohovor, poradí jim s vhodným oblečením a podobně.

Pracovní potenciál osob se zrakovým postižením zvyšuje např. kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách, splňující podmínky akreditace podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, kdy absolventi kurzu splní předpoklady pro výkon práce pracovníka v sociálních službách.

4 ANALÝZA ČINNOSTI VYBRANÉ O.P.S. SE ZAMĚŘENÍM NA KOMPENZAČNÍ POMŮCKY

Veškeré činnosti vybrané obecně prospěšné společnosti jsou zaměřeny na pomoc osobám se zrakovým postižením, které denně využívají kompenzační pomůcky. V následující kapitole budou rozebrány kompenzační pomůcky, rešerší dostupné odborné literatury, jejichž problematika je zahalena terminologickým šumem a dále bude poukázáno právě na ty činnosti, jimiž pomáhá TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. osobám se zrakovým postižením v procesu získávání příspěvku na pořízení kompenzační pomůcky, který byl k 1. 1. 2012 výrazně změněn. K poukázání na dopad těchto změn dojde porovnáním současného a minulého stavu legislativou, metodou řízeného strukturovaného rozhovoru a z nasbíraných informací z konzultací v TyfloCentru Pardubice, o.p.s.

4.1 Kompenzační pomůcky

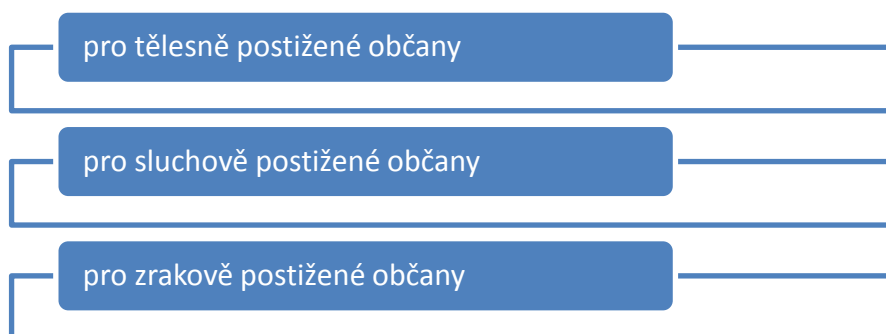
Kompenzační pomůckou pro handicapovaného uživatele se rozumí nástroj, přístroj nebo zařízení vyrobené nebo upravené speciálně tak, aby svými vlastnostmi a možnostmi použití kompenzovalo nějakou nedostatečnost způsobenou daným postižením. [4; 4]

Pojem kompenzační pomůcka (zkratka KP) je často v terminologii, vyskytující se v některých zákonech a materiálech, zaměňován s pojmem zvláštní pomůcky.

Úhrada kupní ceny kompenzační pomůcky je možná několika způsoby: zdravotní pojišťovnou, vlastním financováním, příspěvkem na pořízení kompenzační pomůcky. [4; 16]

V dostupné literatuře jsou kompenzační pomůcky členěny podle typu zdravotního postižení a dále jsou rozebírány a členěny v předpisech a publikacích, zabývající se přímo určitým typem postižení.

Pro účely získání příspěvku na kompenzační pomůcky pro těžce zdravotně postižené občany se dělí dle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 182/1991 Sb. na kompenzační pomůcky:

Obrázek 11: Členění kompenzačních pomůcek dle druhu postižení

zdroj: vlastní zpracování podle 27

Dále bude používán výraz kompenzační pomůcka výhradně v souvislosti se zrakově postiženými uživateli, tudíž následující text se zaměřuje na problematiku kompenzačních pomůcek pro zrakově postižené uživatele.

4.1.1 Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené uživatele

Kompenzační pomůcku pro těžce zrakově postiženého uživatele lze chápat jako nástroj, přístroj nebo zařízení, speciálně vyrobené nebo speciálně upravené tak, aby svými vlastnostmi a možnostmi použití alespoň částečně kompenzovalo nedostatečnost způsobenou těžkým zrakovým postižením. [4; 7]

4.1.2 Druhy kompenzačních pomůcek pro zrakově postižené uživatele

Pomůcky pro zrakově postižené uživatele lze členit hned dle několika hledisek a to na optické, optoelektronické, pomůcky poskytující hmatový, hlasový, zvukový či akustický vjem.[4; 7]

Podle konstrukce či konstrukčních prvků na elektronické a mechanické.

Podle způsobu použití se rozlišují pomůcky samostatné nebo přídavné (neplní svoji funkci bez jiného běžného či speciálního zařízení), přenosné a nepřenosné a v neposlední řadě lze sledovat také množství funkcí, ke kterým pomůcku lze použít (jednouúčelové, víceúčelové). [4; 8]

Nejnovější dostupná publikace člení pomůcky pro zrakově postižené do následujících 12 skupin:

Obrázek 12: Členění kompenzačních pomůcek pro osoby se zrakovým postižením

zdroj: vlastní zpracování podle [4]

4.2 Činnosti TyfloCentra Pardubice, o.p.s. se zaměřením na kompenzační pomůcky

Jak již bylo zmíněno ve 3. kapitole, obecně prospěšná společnost TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. v rámci poskytování svých sociálních služeb nabízí uživatelům s těžkým zrakovým postižením v Pardubickém kraji odborné sociální poradenství.

Do odborného sociálního poradenství se kromě poradenství základního, sociálně-právního, pracovně-právního, při odstraňování informačních a architektonických bariér, řadí také důležité poradenství v oblasti kompenzačních pomůcek.

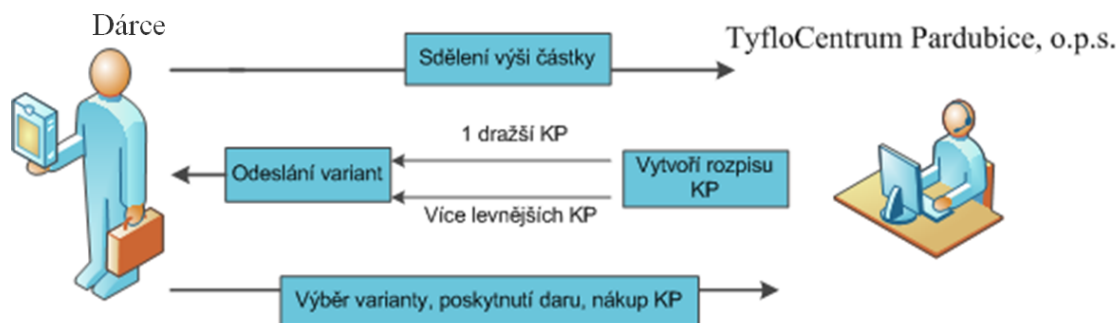
V rámci sociálně-aktivizačních aktivit pořádá TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. terénní seznámení uživatelů s novými kompenzačními pomůckami. Zde prezentují přírůstky v půjčovně kompenzačních pomůcek, které by mohly uživatelům usnadnit jejich každodenní činnosti. Příkladem může být akce, kde probíhalo společné vaření, k dispozici byly účastníkům se zrakovým postižením drobné kuchyňské pomůcky, například minutníky digitální hmatové, kuchyňské váhy, odměrky, oddělovače žloutku, držáky na cibuli a dávkovače.

4.2.1 Půjčovna kompenzačních pomůcek

Dle § 37 zákona č.108/2006, je součástí odborného sociálního poradenství půjčovna kompenzačních pomůcek. Tento zákon pouze poukazuje na nutnost zřízení této půjčovny, ale její fungování a vybavenost není upravena žádným právním předpisem.

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. si stejně, jako každá pobočka této velké rodiny TyfloCenter, která musí mít k dispozici půjčovnu kompenzačních pomůcek, uvědomuje její důležitost pro uživatele s vážným zrakovým postižením. Uživatelé si přicházejí tyto pomůcky před koupí vyzkoušet, zejména jejich vhodnost a vlastnosti. Nejdůležitější službou půjčovny kompenzačních pomůcek ale zůstává vypůjčení těchto pomůcek, ze zákona musí být nezpoplatněné po dobu jednoho měsíce.

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. se snaží, aby byla půjčovna vybavena optimální nabídkou pomůcek, tedy obsahovala průřez jejich širokým spektrem, problémem zde ale zůstává jejich financování. TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. díky svým pracovitým zaměstnancům, kteří shánějí finanční prostředky k nákupu nových kompenzačních pomůcek, financuje jejich nákup prostřednictvím různých projektů, nebo peněžitými dary od dárců.

Obrázek 13: Financování nákupu nových kompenzačních pomůcek dárcem

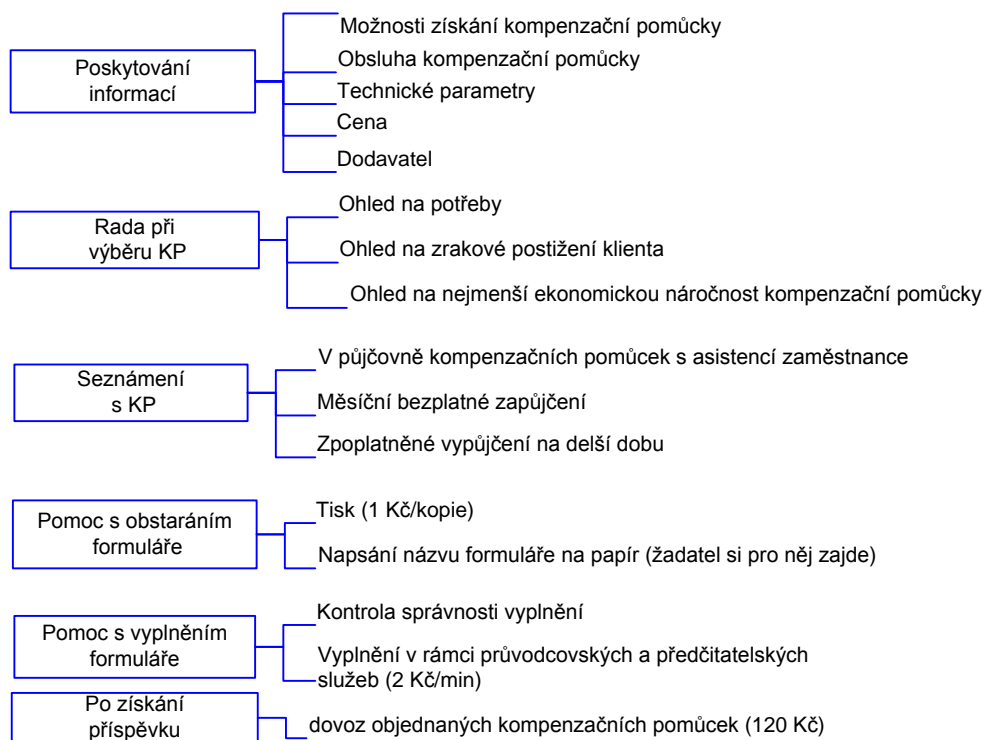
Zdroj: vlastní zpracování

Dárce většinou sdělí, že by chtěl přispět na vybavení půjčovny kompenzačních pomůcek určitou částkou a pracovníci mu zašlou rozpis kompenzačních pomůcek, které by mohly za jeho peněžitý dar nakoupit. Dárce vybere jednu ze dvou variant, buď více levnějších kompenzačních pomůcek, nebo jednu dražší v nabídnuté výši.

Ne každá obecně prospěšná společnost má tak silné zázemí a pro financování musí uvolňovat mnohdy nemalé částky ze svého rozpočtu.

4.2.2 Pomoc při pořizování kompenzační pomůcky

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. žadatelům o příspěvek na kompenzační pomůcku pomáhá činnostmi zobrazenými na obrázku 14.

Obrázek 14: Pomoc TyfloCentra Pardubice, o.p.s. žadatelům o příspěvek

Zdroj: vlastní zpracování

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. poskytne žadatelům o příspěvek na kompenzační pomůcku nejen základní informace, při výběru pomůcky poskytuje rady s ohledem na potřeby a zrakové postižení klienta a také na nejmenší ekonomickou náročnost pomůcky. Práci s pomůckou si lze v půjčovně TyfloCentra Pardubice, o.p.s. vyzkoušet, díky čemuž si mohou uživatelé ověřit v praxi vhodnost jejího výběru.

Žadatelé o příspěvek si mohou nechat vytisknout formulář - žádost o příspěvek na kompenzační pomůcku, na každé pobočce TyfloCentra, o.p.s. za poplatek 1Kč za kopii, nebo jim zaměstnanci napíší na papírek název formuláře, který předají na Úřadě pracovníkům a ti jim požadované tiskoviny předají.

Dále je nabízena pomoc při vyplnění žádosti o příspěvek a to v rámci, ze zákona zpoplatněných průvodcovských a předčitatelských služeb.

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. si účtuje tyto služby se sazbou 2 Kč za minutu. V případě, že si žadatel vyplní žádost sám, nebo mu pomůže rodinný příslušník, je poskytnuta zdarma kontrola v rámci odborného sociálního poradenství.

V rámci průvodcovských a předčitatelských služeb může za žadatele příslušný úřad navštívit pracovník TyfloCentra Pardubice, o.p.s., za poplatek 2 Kč za minutu a v neposlední řadě TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. zajišťuje dovoz objednaných kompenzačních pomůcek z prodejny Tyflopomůcek v Praze za poplatek 120 Kč.

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. také poskytuje odborné poradenství zaměstnavatelům zrakově postižených, kterým radí při vybavování pracoviště, například speciálním softwarem a vhodnými pomůckami.

4.3 Příspěvky na opatření kompenzačních pomůcek

Legislativa, zabývající se sociálním zabezpečením, tedy i problematikou příspěvků na opatření kompenzačních pomůcek, prošla a jistě ještě bude řadu let procházet výraznými změnami, naposledy v roce 2007 (Registrace sociálních služeb, zavedení institutu Hmotné nouze, zavedení Příspěvku na péči, změna v posuzování životního minima, nový způsob výpočtu příspěvku na bydlení aj.) a 2010 (změna způsobu hodnocení invalidity, v dávkách státní sociální podpory). Změny v roce 2007 byly důležité a výrazně zasáhly nejen do života osob se zdravotním postižením. [24]

Již po čtyřech letech fungování došlo k výraznému zásahu do již zaběhnutého systému, od 1. ledna 2012, který způsobil nemalé komplikace všem zdravotně postiženým a jejich rodinným příslušníkům.

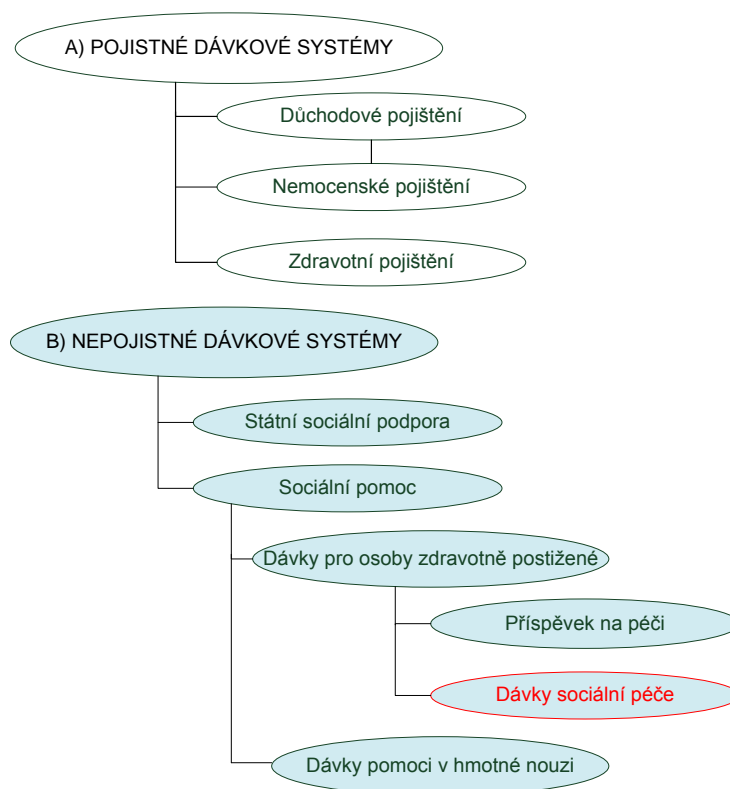
Pro potřeby této práce zaměřující se na analýzu změn, které přinesl významný mezník právních norem zaobírající se příspěvky na opatření kompenzačních pomůcek, jsou rozlišovány dvě období.

První období, do roku 2012, kdy byly příspěvky pro těžce zdravotně postižené občany upravené vyhláškou č. 182/1991 Sb., v platném znění a druhé období trvající od 1. 1. 2012, to znamená od začátku roku 2012 dodnes. Ke dni 1. 1. 2012 došlo k upravení dávek pro zdravotně postižené zrušením vyhlášky č. 182/1991 Sb. a zákona č. 100/1988 Sb. a dalších právních předpisů.

4.4 Reforma sociálního systému

Ministerstvo práce a sociálních věcí již dlouho plánovalo zavedení změn v sociálním systému. V roce 2011 vypracovalo tzv. sociální reformu, která nabývá účinnosti v letech 2012 a 2013. V této reformě by nemělo jít o snížení částek vyplacených na příspěvcích vůči příjemcům dávek sociální ochrany, ale o úspory, které budou dosaženy díky zjednodušení celého systému, tzn. jeho zlevnění a celkového zefektivnění. [22]

Obrázek 15: Reforma sociálního systému

Zdroj: [23]

Změny v sociálních dávkách v rámci sociální reformy se týkají dávek poskytovaných v rámci dávek nepojistného dávkového systému (vyznačeno na obr. 15 modře), což jsou dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky pro osoby se zdravotním postižením. [23]

Do konce roku 2011 byly dávky poskytované osobám se zdravotním postižením označovány jako dávky sociální péče (na obr. 15 vyznačeny červeně) podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb., od 1. 1. 2012 jsou tyto dávky upravovány novým zákonem č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.

Následující kapitoly poukáží na nastalé změny k 1. 1. 2012.

4.4.1 Změna týkající se sociálních dávek

Prostřednictvím sociálních služeb je zajištěna pomoc takovým občanům, jejichž životní potřeby nejsou dostatečně zabezpečeny díky příjmům z výdělečné činnosti, dávkám důchodového a nemocenského pojištění nebo jiným příjmům, občanům, kteří potřebují sociální péči vzhledem k nepříznivému zdravotnímu stavu, či věku a občanům, kteří bez pomoci společnosti nejsou schopni překonat obtížné životní situace nebo nepříznivé životní poměry. [25]

Tyto sociální služby jsou od 1. ledna 2012 nově upraveny a zastřešují dávky pro osoby zdravotně postižené. V tabulce 7 jde vidět změna legislativních dokumentů, které se dotkly příspěvku na opatření kompenzačních pomůcek.

Tabulka 7: Legislativa týkající se kompenzačních pomůcek

1. Období (do roku 2012)	2. Období (od 1. 1. 2012)
Vyhláška č. 182/1991	Vyhláška č. 388/2011
Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení	Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů
Vyhláška č. 388/2010	Vyhláška č. 372/2011 Sb., zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování
	Vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

Zdroj: Vlastní zpracování

Došlo ke zrušení právních předpisů, které byly nahrazeny novými (obr. 7, 2. období), těmi se od 1. 1. 2012 řídí proces, který začíná žádostí o příspěvek na opatření zvláštní pomůcky (dále jen „žádost“) a končí rozhodnutím o poskytnutí, či neposkytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku (dále „příspěvek“).

V některých právních předpisech (zákoně č. 329/2011 Sb. a vyhlášce č. 388/2011), jsou zmiňovány zvláštní pomůcky, tento pojem je shodný s pojmem kompenzační pomůcky.

4.4.2 Název příspěvku

Jedna z nejzákladnějších změn, kterou je důležité zmínit, je název příspěvku, před rokem 2012 se jednalo o jednorázový příspěvek na opatření zvláštní pomůcky, od 1. 1. 2012 o příspěvek na zvláštní pomůcku.

4.4.3 Úloha jednotlivých úřadů při poskytování sociálních dávek

V rámci sociální péče poskytovaly do roku 2012 obce a okresní úřady jednorázové a opakující se dávky a příspěvky.

Většinu těchto dávek upravovala vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „MPSV“) č. 182/1991 Sb., v platném znění (dále jen "vyhláška"), ta byla naposledy upravena vyhláškou č. 388/2010 Sb. a od 1. 1. 2012 zrušena zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.

Příspěvek na opatření kompenzační pomůcky je nenárokový a osoba se zdravotním postižením si musí o příspěvek zažádat u úřadu s příslušnou kompetencí.

Na základě vyhlášky, od 1. 1. 2003 poskytovaly příspěvky na kompenzační pomůcky obecní úřady obcí s rozšířenou působností (dále jen „OÚOSRP“). Bylo tomu tak až do 1. 1. 2012, kdy vyšel v platnost zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Úřad práce České republiky, jeho krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) od té doby vydává rozhodnutí o příspěvku na zvláštní pomůcku osobám se zdravotním postižením a je zodpovědný za průběh celého procesu vyřízení žádosti. [31; §5]

4.4.4 Role pojišťovny při rozhodnutí o poskytnutí příspěvku

V kapitole 4.1 jsou zmíněny možné typy úhrad kompenzačních pomůcek. Mezi nimi je uvedena částečná, či plná úhrada pojišťovnou. Souvislost pojišťoven a jednorázových příspěvků na kompenzační pomůcky je dána tím, že ovlivňuje rozhodnutí o poskytnutí příspěvku na některé druhy kompenzačních pomůcek.

Pomůcky hrazené pojišťovnou bývají předepisovány smluvními lékaři pojišťovny a budoucí uživatel na ně získá poukaz. Jsou to bílá slepecká hůl (maximálně 3 kusy ročně) a lékařský teploměr.

Tabulka 8 obsahuje případy, kdy do procesu získání příspěvku vstoupí pojišťovna před změnou a po ní.

Tabulka 8: Rozhodnutí příslušného úřadu při úhradě kompenzační pomůcky pojišťovnou

	1. Období	2. Období
Propůjčení nebo plné uhrazení příslušnou zdravotní pojišťovnou	Neposkytnutí příspěvku	Neposkytnutí příspěvku
Částečné uhrazení příslušnou zdravotní pojišťovnou	Poskytnutí příspěvku s přihlédnutím	Neposkytnutí příspěvku

Zdroj: vlastní zpracování

V případě, že dojde k propůjčení potřebné pomůcky nebo plnému hrazení příslušnou zdravotní pojišťovnou, nebyl a není příspěvek poskytnut. Pokud příslušná zdravotní pojišťovna uhradila potřebnou pomůcku částečně, přihlédlo se při stanovení výše příspěvku k této skutečnosti. Od 1. 1. 2012 není při částečné úhradě příspěvek poskytnut. [6; 45], [31; §9]

4.4.5 Podmínky poskytnutí příspěvku

Právní předpisy obou období poukazují na případy, kdy dochází k poskytnutí příspěvku, tabulka 9 obsahuje jejich porovnání

Tabulka 9: Případy poskytnutí příspěvku

1. Období (Vyhláška č. 182/1991 Sb., §33)	2. Období (Zákon č. 329/2011, Sb., §9)
<p>Oprávněné úřady mohou poskytnout občanům těžce zdravotně postiženým peněžité příspěvky na opatření pomůcek, které potřebují k odstranění, zmírnění nebo překonání následků svých postižení</p> <p>(umožní získat informace nebo styk s okolím prostřednictvím hmatových nebo sluchových vjemů nebo prostřednictvím zbytků zraku, popř. na pomůcky na přípravu a realizaci pracovního uplatnění)</p>	<p>Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba, jejíž těžké zrakové postižení má charakter dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, za nějž je považován stav, který trvá déle než 1 rok.</p> <p>(umožní sebeobsluhu nebo je potřebná k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání anebo ke styku s okolím; přitom se přihlíží i k dalším pomůckám, zdravotnickým prostředkům, úpravám a předmětům, které osoba využívá)</p>

Zdroj: vlastní zpracování

Kromě případů v tabulce 9 zákon č. 329/2011, Sb., (na rozdíl od vyhlášky č. 182/1991 Sb.) obsahuje podmínky, které musí žadatel o příspěvek splnit, aby mu byl poskytnut, jsou to:

stáří:

- 3 let, je-li tento příspěvek poskytován na pořízení motorového vozidla nebo na úpravu bytu,
- 15 let, je-li tento příspěvek poskytován na pořízení vodícího psa, nebo
- 1 roku v ostatních případech,

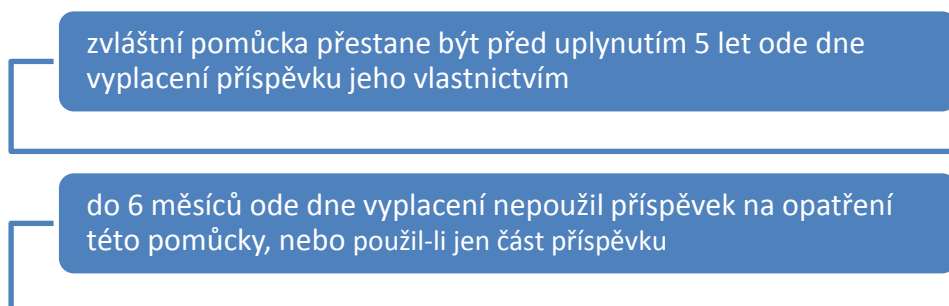
osoba může zvláštní pomůcku využívat sama nebo ve svém sociálním prostředí.

Obrázek 16: Podmínky získání příspěvku na zvláštní pomůcku

Zdroj: vlastní zpracování podle [31]

4.4.6 Povinnost vrácení příspěvku či její poměrné části

Příspěvek na opatření zvláštních pomůcek OÚOSRP poskytl jen tehdy, zavázala-li se osoba, která zažádala o kompenzační pomůcku předem písemně, že vrátí příspěvek nebo jeho poměrnou část v případě, že:

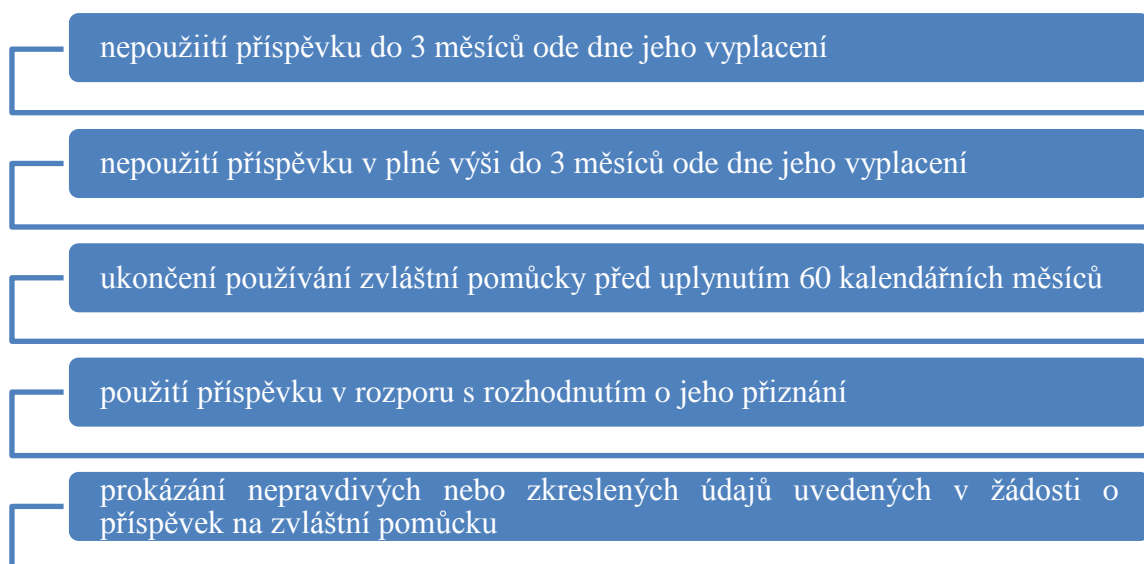

Obrázek 17: Případy vrácení příspěvku na opatření zvláštních pomůcek v 1. období

Zdroj: vlastní zpracování podle [27]

Příspěvek nebo jeho poměrná část se nevrací v případě, že občan, kterému byl příspěvek poskytnut, zemře.

Od 1. 1. 2012 je osoba, které byl vyplacen příspěvek na zvláštní pomůcku dle § 12 zákona 329/2011 Sb., povinna tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit, v následujících případech:

Obrázek 18: Případy vrácení příspěvku na opatření zvláštních pomůcek ve 2. období

Zdroj: vlastní zpracování podle [31]

Jedna z nejtvanějších změn nabytých účinnosti k 1. 1. 2012 je v případě, pokud během 60 měsíců od poskytnutí příspěvku na pořízení vodícího psa pes zemře, nebo ztratí své dovednosti z důvodu onemocnění nebo úrazu, k němuž došlo bez zavinění příjemce dávky, v něm není příjemce povinen vyplacený příspěvek vrátit.

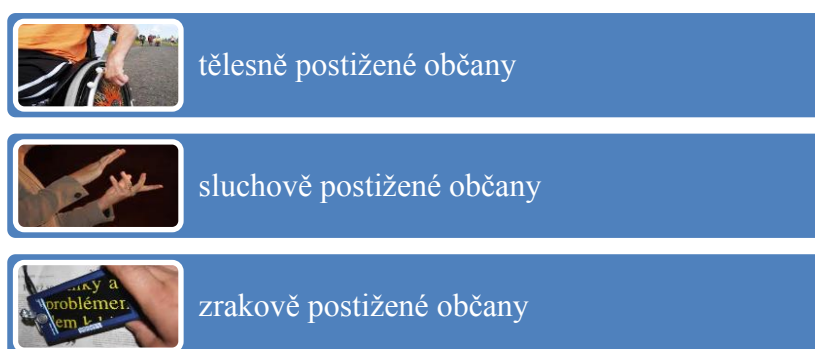
4.5 Jednorázový příspěvek na opatření kompenzační pomůcky před rokem 2012

Příspěvek na opatření zvláštních pomůcek byl žadateli poskytnut v takové výši, která umožnila opatření pomůcky v základním provedení, které mu plně vyhovuje a splňovalo podmínky nejmenší ekonomické náročnosti.

Následující podkapitoly poukazují na dokumenty, které doplňují již zmíněné právní předpisy a obsahují výčet kompenzačních pomůcek, na které může žadatel získat příspěvek a stanovují jeho doporučenou výši, důležitá je také srovnatelnost jednotlivých pomůcek.

4.5.1 Příloha č. 4 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.

V příloze 4, již zmíněné vyhlášky, byl uveden výčet pomůcek, na které bylo možno poskytnout příspěvek. Rehabilitační a kompenzační pomůcky pro těžce zdravotně postižené občany členila na rehabilitační a kompenzační pomůcky pro:

Obrázek 19: Členění kompenzačních pomůcek dle Přílohy č. 4 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.

zdroj: vlastní zpracování podle [27]

3. část této přílohy obsahovala výčet rehabilitačních a kompenzačních pomůcek pro zrakově postižené občany, včetně demonstrativního výčtu pomůcek srovnatelných, spolu s maximální výší příspěvku vyjádřenou procenty z kupní ceny vyjmenovaných pomůcek.

Tabulka 10: Výčet kompenzačních pomůcek s maximální výší příspěvku

Název pomůcky	Nejvyšší výše příspěvku (z ceny)
1. Kancelářský psací stroj	50%
2. Slepecký psací stroj	100%
3. Magnetofon, diktafon	100 %, nejvýše 4500 Kč
4. Čtecí přístroj pro nevidomé s hmatovým výstupem	100%
5. Digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem	100%
6. Kamerová zvětšovací lupa	100%
7. Digitální zvětšovací televizní lupa	100%
8. Adaptér hlasového syntetizátoru pro nevidomé	100%
9. Programové vybavení pro digitální zpracování obrazu	100%
10. Tiskárna reliéfních znaků pro nevidomé	100%
11. Jehličková jednobarevná tiskárna	50%
12. Zařízení pro přenos digitálních dat	100%
13. Elektronický zápisník pro nevidomé s hlasovým nebo hmatovým výstupem	100%
14. Elektronická pomůcka pro hluchoslepé	100%
15. Kapesní kalkulátor s hlasovým výstupem	100%
16. Slepecké hodinky a budíky s hlasovým nebo hmatovým výstupem	50%
17. Měřicí přístroje pro domácnost s hlasovým nebo hmatovým výstupem	50%
18. Indikátor barev pro nevidomé	100%
19. Elektronická orientační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé	100%
20. Dvoukolo	50%

Rozdělení kompenzačních pomůcek do těchto 20 skupin bylo důležité při získávání jednorázového příspěvku na opatření zvláštní pomůcky. Za dobu 5 let mohl každý zrakově postižený občan požádat pouze o jednu pomůcku z jednotlivé skupiny.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mohly též uhradit náklady spojené s výcvikem a odevzdáním vodícího psa úplně nebo prakticky nevidomým občanům až do výše obvyklých nákladů. Mezi tyto náklady patří nejen náklady na samotný výcvik vodícího psa, ale i prodejní cena štěněte.[27]

Úplně nebo prakticky nevidomému vlastníku vodícího psa může pověřený obecní úřad poskytnout příspěvek na krmivo pro tohoto psa a to ve výši 800 Kč měsíčně. [27]

4.5.2 Komentář MPSV ČR č. 4/2000 k vyhlášce č. 182/1991 Sb.

Jak je již zmiňováno, součástí vyhlášky byla příloha, která obsahovala výčet pomůcek, pro potřeby praxe se ukázalo nezbytné tuto přílohu aktualizovat. Kvůli nepřijaté novele přílohy vydalo PMSV alespoň Komentář č. 4/2000 Ministerstva práce a sociálních věcí České

republiky, který se zabýval otázkami srovnatelnosti jednotlivých pomůcek. Komentář obsahoval výčet pomůcek, který šel považovat za srovnatelný s pomůckami uvedenými v příloze. [6; 45]

Pokud tedy potřeboval občan s těžkým zdravotním postižením rehabilitační nebo kompenzační pomůcku, která nebyla uvedena v příloze č. 4, mohl mu OÚOSRP poskytnout příspěvek na opatření takové pomůcky ve stejné výši jako je příspěvek stanovený v příloze č. 4, na srovnatelnou pomůcku. [27; §33]

Posouzení srovnatelnosti konkrétní pomůcky s pomůckami uvedenými v příloze č. 4 vyhlášky, byl plně v kompenzaci OÚOSRP. [6; 45]

4.6 Poskytování příspěvku na zvláštní pomůcku od 1. 1. 2012

Od 1. ledna 2012 se výrazně změnilo pojetí hlavního kritéria členění zvláštních pomůcek. Zatímco před rokem 2012 byly vytvořené skupiny kompenzačních pomůcek, ze kterých si žadatel vybral konkrétní pomůcku, nebo pomůcku na srovnatelné úrovni. Od roku 2012 je důležitá pořizovací cena pomůcky, výše životního minima a dále také druh zrakového postižení (ke každému druhu postižení jsou přiřazeny různé typy pomůcek).

4.6.1 Stanovení příspěvku na zvláštní pomůcku

Od 1. 1. 2012 je hlavním kritériem členění zvláštních pomůcek jejich pořizovací cena:

zvláštní pomůcka, jejíž cena je nižší než 24 000 Kč

- spoluúčast 10% z ceny zvláštní pomůcky, sledován příjem

zvláštní pomůcka, jejíž cena je vyšší než 24 000 Kč

- spoluúčast 10 % z ceny zvláštní pomůcky, není sledován příjem

Obrázek 20: Členění zvláštních pomůcek dle pořizovací ceny

Zdroj: vlastní zpracování podle [31]

Zvláštní pomůcky, jejichž cena je nižší než 24 000 Kč, jsou první skupinou. Lze na ně získat příspěvek v případě, pokud je příjem osoby a osob s ní společně posuzovaných, nižší než osminásobek životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob. U pomůcek, jejichž cena je vyšší než 24 000 Kč, není sledován příjem osoby ani osob s ní společně posuzovaných [31; §9]

V případě, že osoba nemá dostatek finančních prostředků ke spoluúčasti na zvláštní pomůcku, která je 10% z ceny zvláštní pomůcky, minimálně 1 000 Kč, krajská pobočka Úřadu práce přihlédne k míře využívání zvláštní pomůcky, k příjmu osoby a příjmu osob s ní společně posuzovaných podle zákona o životním a existenčním minimu, k celkovým sociálním a majetkovým poměrům a následně určí nižší výši spoluúčasti, minimálně však 1 000 Kč. Celkové sociální a majetkové poměry se pro tento účel posuzují podle zákona o pomoci v hmotné nouzi, zákona č. 111/2006 Sb. [31; §10]

Z důvodů hodných zvláštního zřetele, například pokud osoba žádá o příspěvek na různé zvláštní pomůcky, jejichž cena je nižší než 24 000 Kč, opakovaně, lze tento příspěvek poskytnout, i když příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných přesahuje částku životního minima. [31; §10]

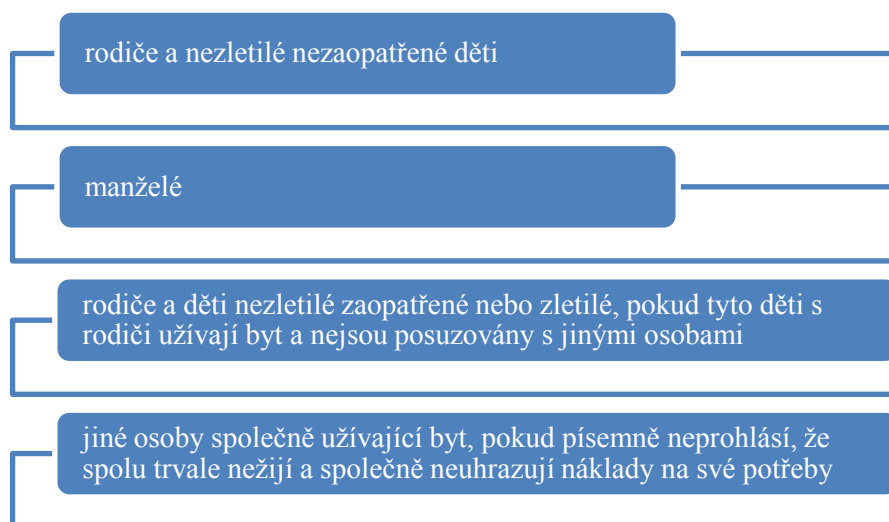
Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku je 350 000 Kč a součet vyplacených příspěvků na zvláštní pomůcku nesmí v 60 kalendářních měsících po sobě jdoucích přesáhnout částku 800 000 Kč. [19]

4.6.2 Výše životního minima

Při stanovení výše příspěvku na zvláštní pomůcku krajská pobočka Úřadu práce posuzuje výši životního minima.

Posuzovaná osoba je buď osobou žijící samostatně, nebo je posuzována společně s jinými osobami. V tomto případě jsou částky životního minima odstupňovány podle pořadí osob. (Nejdříve se posuzují osoby, které nejsou nezaopatřenými dětmi, kde je pořadí stanoveno podle věku od nejstarší po nejmladší osobu a poté osoby, které jsou nezaopatřenými dětmi, také podle věku.) [24]

Společně posuzovanými osobami jsou:

Obrázek 21: Společně posuzované osoby

Zdroj: vlastní zpracování podle [31]

Podmínka, která stanovuje, že příjem osoby a osob s ní společně posuzovaných musí být nižší, než osminásobek životního minima jednotlivce, nebo společně posuzovaných osob, se řídí zákonem č. 110/2006 Sb., O životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů. [31; §9]

Současná výše životního minima je od 1. 1. 2013 rovna částkám uvedeným v následující tabulce: [20]

Tabulka 11: Výše životního minima

Označení osoby	Výše životního minima
Pro jednotlivce	3 410 Kč
Pro první dospělou osobu v domácnosti	3 140 Kč
Pro druhou a další dospělou osobu v domácnosti	2 830 Kč
Pro nezaopatřené dítě ve věku	
do 6 let	1 740 Kč
6 až 15 let	2 140 Kč
15 až 26 let	2 450 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle [31]

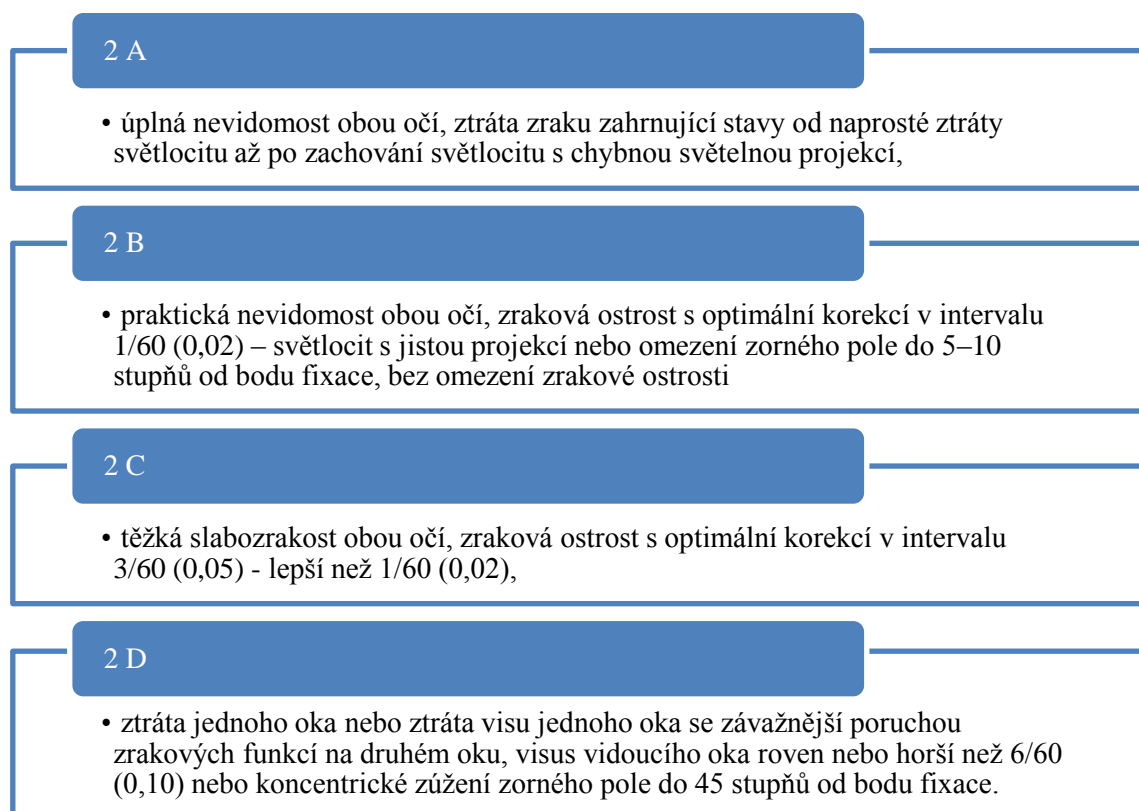
Obdobím, za které je příjem zjišťován, je čtvrtletí, které předchází měsíci, ve kterém byla podána žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku. [31; §11]

4.6.3 Příloha k zákonu č. 329/2011 Sb.

Příloha k zákonu č. 329/2011 Sb., Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání. Tento dokument obsahuje výčet zdravotního postižení, ke kterému se přihlíží při žádosti o zvláštní pomůcku. Díky tomuto členění se zjistí, zda je vybraná zvláštní pomůcka pro žadatele vhodná a zda na ni má nárok.

Část tohoto dokumentu týkající se osob se zrakovým postižením je obsaženo v příloze A této práce, níže je sestaveno jednoduché schéma s vlastním, názorným, uspořádáním zrakového postižení, do skupin.

Za těžké zrakové postižení se považuje:

Obrázek 22: Rozdělení zrakového postižení

Zdroj: vlastní zpracování podle [31]

4.6.4 Příloha č. 1, Vyhlášky č. 388/2011

Vyhláška č. 388/2011 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, která je prováděcím právním předpis k zákonu č. 329/2011 Sb., nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2012.

Příloha č. 1 této vyhlášky, Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek určených osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, těžce sluchově postiženým osobám, těžce zrakově postiženým osobám a osobám s těžkou nebo hlubokou mentální retardací, na jejichž pořízení se poskytuje příspěvek na zvláštní pomůcku, obsahuje výčet skupin zvláštních pomůcek dle stupně zdravotního postižení, v příloze B této práce je k vidění část týkající se osob těžce zrakově postižených.

Pro potřeby této práce je v tabulce (vlastní zpracování přehledného členění zvláštních pomůcek) pouze výčet typů zvláštních pomůcek pro osoby s těžkým zrakovým postižením v souvislosti s příslušnou skupinou zrakového postižení.

Tabulka 12: Zvláštní pomůcky pro těžce zrakově postižené osoby

Zvláštní pomůcky určené těžce zrakově postiženým osobám	
1.	Osobám se zdravotním postižením 2A, 2B, 2C, 2D:
a)	kalkulátor s hlasovým výstupem,
b)	digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem,
c)	digitální zápisník pro zrakově postižené s hlasovým výstupem nebo braillovým displejem,
d)	speciální programové vybavení pro zrakově postižené.
2.	Osobám se zdravotním postižením 2A, 2B
a)	vodící pes,
b)	slepecký psací stroj,
c)	DYMO kleště,
d)	elektronická orientační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé,
e)	elektronická komunikační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé,
f)	indikátor barev pro nevidomé,
g)	měňící přístroje pro domácnost s hlasovým nebo hmatovým výstupem,
h)	braillový displej pro nevidomé,
i)	tiskárna reliéfních znaků pro nevidomé,
j)	hlasové popisovače pro nevidomé a hluchoslepé.
3.	Osobám se zdravotním postižením 2A, 2B, 2C
a)	Dikta fon
4.	Osobám se zdravotním postižením 2B, 2C, 2D
a)	kamerová zvětšovací lupa,
b)	digitální zvětšovací lupa.

Zdroj: vlastní zpracování podle [28]

Díky výše uvedeným tabulkám lze přehledně vidět, na jakou pomůcku může získat osoba s různým zrakovým postižením příspěvek. Tabulka 12 a obrázek 22 jsou vytvořené a zjednodušené autorkou práce. V právních předpisech, které toto členění obsahují, bohužel není tak jasně viditelné členění zrakového postižení v souvislosti s pomůckami.

Pokud osoba se zrakovým postižením zažádá o příspěvek na zvláštní pomůcku, která není uvedena v seznamu v tabulce 12, posuzuje se, zda je tato konkrétní zvláštní pomůcka z hlediska využití srovnatelná s druhy a typy zvláštních pomůcek uvedenými v tomto seznamu. [31; §9]

4.7 Řízený strukturovaný rozhovor

Pro lepší pochopení dopadů na běžný život osob se zrakovým postižením, způsobených změnami v procesu poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku, byl 3. 4. 2013 v prostorách pardubického TyfloCentra, o.p.s. uskutečněn řízený strukturovaný rozhovor s panem Petrem Hromádkem, pracovníkem v sociálních službách TyfloCentra Pardubice, o.p.s., který trpí úplnou nevidomostí.

Řízený strukturovaný rozhovor je řazen mezi kvalitativní metodu výzkumu, díky němuž se bude moci tato práce podívat na změnu, kterou přineslo 2. období celému procesu získání příspěvku na zvláštní pomůcku z pohledu člověka, který je pocítí na vlastní kůži. Podklad k tomuto rozhovoru je obsažen v příloze C.

Pan Petr Hromádko, úplně nevidomý zaměstnanec TyfloCentra Pardubice, o.p.s. vnímá celou změnu procesu získání příspěvku spíše záporně. Nejvíce mu vadí to, že podle něj nebyl celý systém sociálních služeb na tak rozsáhlou reformu připraven. Není možné, aby osoba žádající o příspěvek na zvláštní pomůcku čekala místo stanovených 30. dní více jak čtvrt roku.

4.7.1 Postup získání příspěvku před rokem 2012

Petr Hromádko si vyzvedl žádost o sociální dávky na zdravotní pomůcky na městském úřadě ve Vysokém Mýtě, kde se oblastí sociálních příspěvků zabýval sociální odbor, a byla zde 1 plně vyškolená pracovníce na oblast sociálních příspěvků, nebo si žádost nechal vytisknout v TyfloCentru Pardubice, o.p.s. V tomto stádiu byla důležitá pro běžného uživatele s těžkým zrakovým postižením (osobu, která není v zaměstnaneckém poměru s TyfloCentrem Pardubice, o.p.s.) návštěva půjčovny kompenzačních pomůcek TyfloCentra Pardubice, o.p.s., kde se seznámil s pomůckami a rozhodl se, která pro něj bude ideální a o kterou si zažádal.

Ve vyzvednuté žádosti vyplnil potřebné informace, konkrétně údaje o osobě, ubytování, číslu ZTP karty (průkaz osoby s těžkým zdravotním postižením), druhu postižení, o pomůcce, kterou si chtěl za příspěvek pořídit, jejím názvu a ceny. Tato žádost byla dlouhá na 2 strany formátu A4, spolu s ní donesl potvrzení od očního lékaře na Městský úřad a tam ji podal.

Podle vyhlášky č. 182/1991 Sb., byla lhůta pro vyřízení žádosti 30 dnů. Dle pana Hromádky došlo většinou vždy k jejímu dodržení, na jeho adresu mu následně byla zaslána

odpověď doporučeným dopisem. Pak už jen zbývalo navštívit TyfloCentrum Pardubice, o.p.s., Tyfloprodejnu, či objednat pomůcku od k tomu určených společností, například Spectrum, Gallos a podobně.

4.7.2 Postup získání příspěvku od 1. 1. 2012

Po změnách, které vstoupily v platnost k 1. 1. 2012, si pan Hromádka zažádal o jednu pomůcku a to o speciální ovladač na konci října 2012. Žádost si tentokrát vyzvedl na Úřadu práce, u přepážky na oddělení sociálního odboru. Tentokrát ale nebylo vyplnění žádosti tak jednoduché, její rozsah je 7 stran A4. Pan Hromádka musel vypsat soukromé údaje: například jeho příjem, hotovost na účtu, zda je vlastníkem nějaké nemovitosti, movitostí. Tyto informace se nevztahovaly jen na jeho osobu a to bylo nejen jemu nepříjemné.

Po dvou a půl měsících od odevzdání žádosti panu Hromádkovi přišel doporučený dopis, který ho vyzval na preventivní prohlídku k praktickému lékaři, (ke kterému byl objednán až za 14 dní). Jeho lékař poslal tuto zprávu na Úřad práce a od té doby za 5 týdnů mu přišel druhý doporučený dopis s informací, že na Úřadě mají k dispozici veškeré informace, aby mohli projednat jeho žádost. Od té doby čeká.

4.8 Analýza změn při procesu získávání příspěvku ve dvou zvolených obdobích

Celá reforma sociálního systému, která se výrazně dotkla sociálních služeb má za cíl zjednodušit systém sociální ochrany, zefektivnit práci orgánů státní správy, dosáhnout maximální možné účelnosti dávek, snížit administrativní zátěž pro uživatele služeb a zefektivnit zacílení a v neposlední řadě zajistit adresnost sociálních dávek. [22]

Po přečtení předchozího odstavce člověka napadne otázka, zda reforma opravdu přinese uživatelům, kteří žádají o příspěvek na zvláštní pomůcku nějaké zjednodušení či zrychlení celého procesu. Právě tímto se zabývají následující podkapitoly, které se snaží analyzovat dopad těchto změn na žadatele, dle jeho subjektivní zkušenosti a dle legislativních změn.

4.8.1 Analýza řízeného strukturovaného rozhovoru

Řízený strukturovaný rozhovor s panem Hromádkem poskytl autorce velice cenná data, která jsou potřebná k následné analýze, po jejímž vyhodnocení dojde k získání subjektivního

hodnocení změn celého postupu získání příspěvku na zvláštní pomůcku od zainteresované osoby, tedy osoby, pro kterou jsou získané příspěvky na zvláštní pomůcku mnohdy velice důležité. Například je pro pana Hromádku nemyslitelné, kdyby neměl svého vodícího psa, který ho doprovází při každodenních činnostech.

V tabulce 13 je možné vidět zhodnocení změn panem Hromádkem, rozdělené na kladné a záporné. Tyto změny pocítil osobně, a proto hodnocení vychází pouze z jeho subjektivního názoru.

Tabulka 13: Zhodnocení změn panem Hromádkem

+	-
Pro všechny platí stejné pravidlo	Hranice minimálního příspěvku 1 000 Kč
Člověk ví, kolik platí (10%)	Větší finanční zatížení (povinná spoluúčast)
Stát má jistotu, že „ušetří“ 10 %	Žádost – složité vyplňování
Vodící pes není materiální věc, ale „živá pomůcka“	Žádost – až moc osobní údaje
	Žádost – údaje se nevztahují pouze na žadatele
	Zrušení příspěvku na některé pomůcky
	Ořezání příspěvků
	Jiný úřad
	Jiný průběh schvalování
	Nedodržení lhůty pro vyřízení žádosti
	Nepřipravenost celého systému

Zdroj: vlastní zpracování

Jako změnu k lepšímu hodnotil pan Hromádko především rozdílné právní postavení pro vodícího psa, kterého již legislativa nebere jako materiální věc, ale jako živou pomůcku, tzn., je odlišena od ostatních pomůcek.

Pan Hromádko se domnívá, že finanční náročnost, 10 % spoluúčast na pořizovací ceně kompenzační pomůcky lze brát jako změnu k lepšímu, protože v období před rokem 2012 záleželo na konkrétním úředníkovi, zda žádost vyřídil kladně a také jakou navrhl spoluúčast. Pan Hromádko měl štěstí na hodnou úřednici, která mu schválila všechny žádosti většinou s 0% spoluúčastí, to znamená, že dostal 100% příspěvek.

Pan Hromádko má ve svém okolí několik neúspěšných žadatelů, kteří kvůli „ochotě“ úředníka příspěvek na zvláštní pomůcku nezískali, nebo dostali nižší příspěvek než právě on, takže lze brát pozitivně fakt, že teď v rozhodování o příspěvku nehraje velkou roli subjektivní

posouzení úředníka, ale žadatel již ví, že bude platit ze svého 10% z pořizovací ceny a nejméně však 1 000 Kč na vybranou zvláštní pomůcku.

Na změnách, které přinesla reforma sociálního systému, pan Hromádko nenašel pouze pozitiva, ale najde se několik věcí, které ho činí neklidným.

Nejdůležitější je asi zmínka o nepřipravenosti systému sociálních příspěvků na tak rozsáhlou změnu. Pan Hromádko ze své vlastní zkušenosti soudí, že systém vyřizování žádostí nezvládá svoji funkci a nestíhá vyřizovat tyto žádosti v takovém časovém horizontu, v jakém by měl.

Dalším problémem vidí pan Hromádko žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku, která je jednak velice rozsáhlá. Má 6 stran velikosti A4, dále je složitá na vyplňování a údaje, které po žadatelích požadují úřady, jsou velice osobní a pan Hromádko si není jist, zda jsou opravdu potřebné, či důležité pro rozhodnutí o získání příspěvku.

Když si pan Hromádko žádal před několika lety o příspěvek na pořízení dvoukola, které je jednou z důležitých pomůcek pro aktivní trávení jeho volného času, ještě nevěděl jaké má štěstí, že si o ně žádá před nabytím účinnosti nových legislativních dokumentů, které platí od 1. 1. 2012. Dnes by totiž na příspěvek neměl nárok. Spolu s dalšími kompenzačními pomůckami bylo dvoukolo vyřazeno z pomůcek, na které může být poskytnut příspěvek a u některých pomůcek byl příspěvek snížen o nezanedbatelnou částku.

Pan Hromádko byl stejně jako řada osob se zrakovým postižením již zvyklý na docházení s žádostmi na městský úřad a na „svoji“ úřednici. Dnes si musí zvykat na nový úřad a na novou úřednici, musí se zorientovat na novém místě, takže tato změna je jím hodnocena samozřejmě také záporně.

V neposlední řadě upozornil pan Hromádko na 10 % spoluúčast a minimální hranici spoluúčasti na pořízení kompenzační pomůcky. Pokud by se totiž jednalo o pomůcku v hodnotě například 2 000 Kč, musel by žadatel zaplatit minimálně jednu polovinu a při žádosti o příspěvek na pořízení vodícího psa je spoluúčast žadatele okolo 20 000 Kč, což je částka, která nemusí být pro každého žadatele únosná.

4.8.2 Analýza legislativy

Následující tabulka se zabývá analýzou legislativy ve vztahu k příspěvku na zvláštní pomůcku, dojde k porovnání příslušných právních předpisů v celém procesu získání tohoto příspěvku ve dvou zvolených obdobích.

Posuzovat změny v legislativě, týkajících se procesu získávání příspěvku na zvláštní pomůcku není nijak lehký úkol. Tato práce vychází z faktu, že autorka není osobou nijak blíže zainteresovanou do dané problematiky a veškeré nabitě znalosti tak čerpala z dostupných právních zdrojů, od pracovníků TyfloCentra Pardubice, o.p.s. a z řízeného rozhovoru s panem Hromádkem.

Jak je již v textu zmíněno, v prvním období, tj. obdobím před rokem 2012 byl příspěvek upraven zákonem č. 100/1988, o sociálním zabezpečení a vyhláškou č. 182/1991. Od 1. 1. 2012 byly tyto právní předpisy nahrazeny zákonem č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a vyhláškou č. 388/2011. Právě z porovnání těchto legislativních dokumentů vychází tabulka 14.

Tabulka 14: Analýza změn vyplývající z porovnání legislativy

Kritérium	1. Období	2. Období
Právní ustanovení kompenzačních pomůcek	Zvláštní pomůcka	Zvláštní pomůcka
Název příspěvku	Jednorázový příspěvek na opatření zvláštní pomůcky	Příspěvek na zvláštní pomůcku
Kompetence úřadů	Obecní úřady obcí s rozšířenou působností	Úřady práce
Žádost	Jednoduchá, krátká	Složitá, 6 stran A4
Náležitosti formuláře	Otázky týkající se pouze žadatele	Otázky týkající se žadatele a osob společně posuzovaných
Posouzení majetku a příjmu při rozhodování o poskytnutí příspěvku	NE	ANO, při pořizovací ceně zvláštní pomůcky pod 24 000 Kč
Omezení získání kompenzační pomůcky	Jedna kompenzační pomůcka ze skupiny	Maximální částka na určitou dobu
Rozdělení zvláštních pomůcek do skupin dle pořizovací ceny	NE	ANO
Poskytnutí příspěvku při částečné úhradě kompenzační pomůcky Pojišťovnou	ANO	NE
Právní předpis obsahující srovnatelné kompenzační pomůcky	ANO	NE
Odlišení vodícího psa od ostatních kompenzačních pomůcek	NE	ANO
Příspěvek na krmivo pro vodícího psa	ANO	NE
Vrácení příspěvku na zvláštní pomůcku v případě úmrtí vodícího psa bez zavinění příjemce dávky	ANO	NE
Pravidla všude a pro všechny stejná	NE	ANO
Majáčky oznamující polohu osobám se zrakovým postižením na úřadech s kompetencí	ANO	NE

Zdroj: vlastní zpracování

Okolo kompenzačních (zvláštních) pomůcek je neustále terminologický šum. Platné legislativní dokumenty v obou obdobích obsahují pojem zvláštní pomůcky.

První legislativní změna, kterou zaregistruje žadatel o příspěvek je jeho název, od roku 2012 se nejedná o jednorázový příspěvek na opatření zvláštní pomůcky, ale o příspěvek na zvláštní pomůcku. Také úřad, kam byl žadatel zvyklý docházet s žádostí, se změnil. Místo obecních úřadů obcí s rozšířenou působností získaly příslušnou kompetenci Úřady práce.

Platné formuláře žádosti, které byly pro osoby se zrakovým postižením připraveny na kompetentních úřadech, jsou od roku 2012 největší změnou, bohužel k horšímu. Zákonem stanovené náležitosti, které musí žadatelé vypisovat, jsou považovány za velice osobní a nedůležité k posuzování přidělení příspěvku. K práci je přiložena žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku (příloha D). V oddíle C této žádosti, ostatní společně posuzované osoby, musí osoby, které žijí ve společné domácnosti s žadatelem vyplnit údaje, jako jsou například: jejich rodinný stav, číslo pojištěnce, rodiče, dieta, zdravotní stav, majetek a příjem. Otázkou zůstává, zda jsou opravdu tyto informace potřebné pro získání příspěvku, o který žádá osoba se zrakovým postižením a ne její rodinní příslušníci. Tento formulář je velice diskutované téma. Už jenom z důvodu posuzování majetku a příjmu, kterých před rokem 2012 nebylo potřeba.

Před rokem 2012 se omezení pro žadatele týkalo skupin, do kterých byly kompenzační pomůcky členěny, za dobu 5 let mohl každý zrakově postižený občan zažádat pouze o jednu pomůcku z jednotlivé skupiny. Od roku 2012 je zde kladná změna, toto omezení je dané peněžitou částkou 800 000 Kč, které nesmí osoba se zrakovým postižením v 60 kalendářních měsících přesáhnout. Po rozhovoru s panem Hromádkem autorka dospěla k názoru, že pokud by měl vyčerpat tuto částku člověk, který přišel náhle o zrak, byla by pro něj nízká, ale pokud jde o osobu se zrakovým postižením, která žádá o příspěvky pravidelně a již ty nejdražší kompenzační pomůcky, jako je vodící pes, počítač, notebook, vlastní, je tato částka více jak dostačující.

Nově jsou také kompenzační pomůcky členěny dle výše pořizovací ceny a podle skupiny kompenzační pomůcky jsou pak rozdílné podmínky pro získání, což může žadatelům působit komplikace.

Další zaznamenanou změnou v právních předpisech je rozdíl v poskytnutí příspěvku v případě, že pojišťovna částečně hradí kompenzační pomůcku. Před rokem 2012 v tomto případě došlo k poskytnutí příspěvku, ale od roku 2012 na něj nemá žadatel nárok a musí zbylou pořizovací cenu zaplatit sám. Tento případ u kompenzačních pomůcek pro zrakově postižené nebývá obvyklý.

V obou obdobích jsou v platných zákonech zmiňovány pomůcky srovnatelné s pomůckami, jejichž výčet je v přílohách k těmto zákonům. Před rokem 2012 byly obsaženy

v III. části přílohy č. 4 k vyhlášce č. 182/1991 Sb., od roku 2012 je na posouzení úředníků, které to jsou.

Za jednu z největších kladných změn je bráno postavení vodícího psa, který je od roku 2012 odlišen od ostatních „neživých“ pomůcek, bohužel jde ale ruku v ruce se změnou, která příliš majitele vodících psů nepotěšila a to, že byl zrušen příspěvek na krmivo pro vodícího psa. Co se týče vodícího psa, od roku 2012 také nemusí jeho majitel vracet příspěvek, pokud dojde k úmrtí vodícího psa bez zavinění příjemce dávky. Před rokem 2012 při smrti vodícího psa přišel jeho majitel o nejlepšího přítele a nejdůležitější kompenzační pomůcku a ještě musel státu vrátit poměrnou část z příspěvku na jeho pořízení.

Poslední 2 body z tabulky 14 tolik nevychází z legislativních dokumentů, ale autorka se domnívá, že by měly být určitě v dohledné době do těchto předpisů zařazeny. Například kompetence úředníků, kteří posuzují, zda bude příspěvek na zvláštní pomůcku přidělen, nebo ne. Od roku 2012 došlo ke změně, že není důležitý subjektivní názor jednotlivých úředníků, ale základní body jsou zákonem dané. Nemělo by tedy docházet k rozdílům velikosti příspěvků z důsledku nálady či povahy úředníka, jak k tomu docházelo v minulosti. Dále také majáčky oznamující polohu osobám se zrakovým postižením na úřadech. Před rokem 2012 byly umístěny na všech obecních a městských úřadech, kam chodili osoby se zrakovým postižením s žádostmi. Od 1. 1. 2012, jak již je zmíněno v této práci několikrát, tuto kompetenci převzali úřady práce, na nichž dodnes tyto majáčky, konkrétně v Pardubicích nejsou, určitě by bylo dobré, kdyby došlo k nařízení umístění těchto majáčků na všechny úřady, na které přicházejí osoby se zrakovým postižením. Ulehčí totiž jejich životy.

5 ZHODNOCENÍ ČINNOSTI VYBRANÉ OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI, DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ SOUČASNÉHO STAVU

Služby, které TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. poskytuje svým uživatelům, kterými jsou osoby se zrakovým postižením, se veřejnosti mohou zdát nedůležité. Většina uživatelů těchto služeb vnímá pracovníky TyfloCentra Pardubice, o.p.s. jako přátele, u kterých se jim dostane vždy rady a pomoci. Člověk, který sám na vlastní kůži nepocítí ten úzkostný pocit, když se dostane na nějaké veřejné prostranství a zjistí, že je ztracen a neví cestu domů, asi jen těžko pochopí, kolik toho zaměstnanci a uživatelé služeb TyfloCentra Pardubice, o.p.s. musí každý den zvládnout a kolik překážek musí překonat, ať už to jsou překážky v chůzi, nebo překážky ve financování různých projektů.

Určitě je na místě fakt, že má TyfloCentrum Pardubice o.p.s., ve svém názvu zkratku „o.p.s.“, protože její činnosti jsou prospěšné. V českém národním hospodářství existuje několik set tisíc firem, ale ne každá může říct, že je někomu svými činnostmi prospěšná.

Z výsledků řízeného strukturovaného rozhovoru vyplývá, že TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. provází žadatele o příspěvek na kompenzační pomůcku celým procesem. Od poskytnutí základních informací, kterými se člověk dozvídá o možnostech získání příspěvku, přes předvedení kompenzační pomůcky a možnosti jejího vypůjčení až po dovoz kompenzační pomůcky z Tyflopomůcek v Praze.

Ze subjektivního pohledu hodnotí autorka činnost TyfloCentra Pardubice, o.p.s. za velice potřebnou a jistě tvoří důležitou součást neziskových organizací v Pardubickém kraji. Autorka se dále domnívá, že TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. ušlo od svého vzniku velice dlouhou cestu a nic ji nebrání k rozšíření své činnosti.

5.1 Zhodnocení změn způsobených reformou sociálního systému

V kapitole 4.8 byla provedena analýza změn při procesu získávání příspěvku na kompenzační pomůcku ze dvou úhlů pohledu. První pohled na způsobené změny byl prostřednictvím legislativních dokumentů, jimiž se řídí celý proces, který začíná žádostí o příspěvek na kompenzační pomůcku a končí, ve většině případů, poskytnutím příspěvku.

Další pohled na změny poskytl autorce řízený strukturovaný rozhovor s nevidomým uživatelem služeb TyfloCentra Pardubice, o.p.s., který na vlastní kůži tyto změny pocítil.

V již zmíněných kapitolách jsou v tabulkách zaznamenány změny, které byly vypořádány v legislativě i panem Hromádkem při procesu žádosti o příspěvek.

Ne každá změna musí být prospěšná. Tato zákonitost je dána faktem, že si lidé navyknou na nějaký systém, který podle nich fungoval a najednou se musí naučit postupovat jinak.

V případě osob se zdravotním postižením a celého postupu získání kompenzačních pomůcek je důležité si uvědomit, že tyto osoby si nemohou jednoduše zajít do obchodu a zakoupit si pomůcku, která jim pomůže v každodenním životě, ale musí podstupovat celý tento složitý proces. V podstatě žádají stát o pomoc a ten jim v právě probíhajícím období, odpoví až po několika měsících.

V případě pana Hromádky, který si žádal o novější verzi pomůcky (speciální ovladač), kterou již vlastnil a po několika měsících ještě není vyřízena, není toto prodlení tak závratné. Ale co má dělat osoba, která si zažádala o nového vodičího psa, mobilní telefon, počítač, nebo pomůcku, bez které se nemůže obejít?!

Na začátku reformy sociálního systému stálo tvrzení, kterým ministerstvo práce a sociálních věcí „utěšovalo“ obyvatele, že vše, na co byli dosud zvyklí, zůstane stejné, pouze dojde ke zjednodušení celého systému. Dnes (duben 2013) je k vidění na Úřadech práce nepřipravenost celého systému na tak rozsáhlou změnu, nedochází k dostatečně rychlému vyřízení žádostí a s přihlédnutím k žádosti, kterou musí od 1. 1. 2012 žadatelé o příspěvek vyplňovat, autorka nabyla dojmu, že tato reforma možná směřuje ke zjednodušení systému sociálních dávek, ale do cílové stanice má ještě daleko.

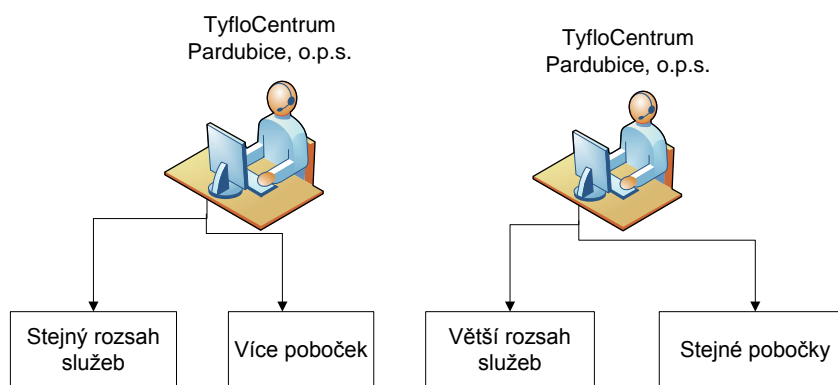
5.2 Doporučení ke zlepšení současného stavu

5.2.1 Rozšíření činnosti

Do budoucna by autorka doporučila TyfloCentru Pardubice, o.p.s. 2 možnosti. Jak znázorňuje obrázek 23, 1. možnost je vytvoření nových poboček (např. Litomyšl, Lanškroun, Ústí nad Orlicí) a zanechání rozsahu poskytovaných činností.

Nebo možnost znázorněná na obrázku 24 vpravo, což je rozšíření služeb TyfloCentra Pardubice, o.p.s. na stávajících pobočkách, např. rozšíření sportovního vyžití pro osoby se zrakovým postižením formou výuky sportovních aktivit (s přihlédnutím na postižení klienta) jako jsou spinning, K2 hiking a další.

Tato doporučení, s přihlédnutím na složitost řízení v souvislosti s právními předpisy, se týkají časového horizontu v rozmezí 2-5 let.

Obrázek 23: Doporučení rozšíření činností TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.2 Financování činností

Pokud by mělo TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. problémy se získáváním dárců a dotací, doporučila bych vedoucím pracovníkům, aby z pracovního kolektivu vyčlenily, nebo přijaly nového zaměstnance, jehož náplní práce bude hledání nových sponzorů a oslovování stávajících sponzorů, kteří poskytnou finanční částky potřebné na realizaci projektů či nakoupení kompenzačních pomůcek do půjčovny kompenzačních pomůcek.

V případě, že by TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. potřebovalo větší obnos finanční hotovosti, či pouze chtělo zvýšit prostředky, které jsou potřebné k řízení organizace, mohlo by využít absence legislativního rámce u půjčoven kompenzačních pomůcek, stejně jako některé obecně prospěšné společnosti.

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. by si mohlo zaregistrovat novou doplňkovou službu půjčovny kompenzačních pomůcek, mimo zákon. Ve státem povinně vedené půjčovně kompenzačních pomůcek by zanechalo pouze malou část kompenzačních pomůcek a v nově registrované službě by mohlo tuto půjčovnu zpoplatnit. Poplatky za vypůjčení kompenzačních pomůcek by mohly mít podobu paušálu, nebo záloh a jednotlivých cen za vypůjčení konkrétních pomůcek.

ZÁVĚR

V této práci se potvrdila důležitost obecně prospěšných organizací, konkrétně TyfloCentra Pardubice, o.p.s. pro osoby se zrakovým postižením. Spokojenost uživatelů služeb těchto organizací je stejně důležité jako pro podnik dosažení zisku.

TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. vytvořilo pro osoby se zrakovým postižením zázemí pomocí sociálních služeb. Ukázalo se, že reforma sociálního systému toto zázemí změnila. Zda k dobrému, nebo špatnému, to autorka přenechává na čtenáři.

V první části práce došlo k charakteristice poslání a činnosti obecně prospěšné společnosti v oblasti sociálních služeb. Analýza činností vybrané o.p.s. přinesla schéma, které shromažďuje všechny činnosti, kterými TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. pomáhá žadatelům o poskytnutí příspěvku na pořízení kompenzační pomůcky.

Kapitola o projektu podpora pracovního uplatnění pro osoby se zrakovým postižením v Pardubickém kraji, do kterého je zapojeno TyfloCentrum Pardubice, o.p.s., bude sloužit jako zdroj publicity a bude vyvěšen na internetových stránkách této společnosti. Zdroj publicity je důležitou součástí každého projektu

Člověk se zrakovým postižením si o poskytnutí příspěvku na pořízení kompenzační pomůcky musí zažádat a následuje dlouhý proces, než dojde k získání příspěvku.

Díky této práci došlo k porovnání komplexních právních úprav, které se týkají v jednotlivých obdobích jednorázového příspěvku na kompenzační pomůcku. Jak se čtenář jistě přesvědčil, celá problematika týkající se kompenzačních pomůcek a změn, které nastaly, není vůbec jednoduchá, a proto byla hodnocena jak z pohledu žadatele o příspěvek, tak z pohledu na změny v legislativních dokumentech a došlo k porovnání procesu před změnou a po ní.

Speciální výtisk práce bude k dispozici uživatelům služeb TyfloCentra Pardubice, o.p.s., kde se mohou se všemi změnami, které přinesla reforma blíže seznámit.

Po seznámení se s činnostmi TyfloCentra Pardubice, o.p.s. a pochopením jejich důležitosti vytvořila autorka doporučení, kterými společnosti radí, jak rozšířit své činnosti.

V případě, že by společnost TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. přestala fungovat, nezanechala by za sebou pouze neúspěchy z podnikání, ale řadu osob se zrakovým postižením, které ji potřebují. Právě z tohoto důvodu je důležité, aby se nejenom stát zasadil o to, aby existence takových společností nebyla nijak ohrožována.

Podle autorky není dobré, aby se neustále upravovaly právní předpisy týkající se působení obecně prospěšných společností. K 1. lednu 2014, kdy vejde platnost nový Občanský zákoník, začne transformace občanských sdružení na obecně prospěšné společnosti a nebude již možné zakládat nové obecně prospěšné společnosti. Existovat budou nadále pouze stávající o.p.s.

Úspěšnost práce Činnosti obecně prospěšných společností při poskytování sociálních služeb bude hodnocena přínosem pro TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. (získání dokumentu zabývající se analýzou změn, vytvoření schématu činností, které poskytuje se zaměřením na kompenzační pomůcky, zhodnocení činností a doporučení pro zlepšení) a širokou veřejnost (tuto práci chce TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. vyvěsit na svých internetových stránkách a ponechat ji v TyfloCentru Pardubice, o.p.s. k dispozici pro uživatele svých služeb).

Cíle bakalářské práce vytyčené v úvodu byly splněny.

LITERATURA

Tištěné zdroje:

1. BROWN, Kerry a OSBORNE. *Managing Change and Innovation in Public Service Organizations: Routledge Masters in Public Management*. 1. vyd. London: Routledge, 2005. ISBN 0-415-32898-5.
2. Frič, P. *Aktivity a potřeby neziskových organizací v ČR : výsledky kvantitativního sociologického šetření*. 1. vydání. Praha : AGNES, 1998. 61 s. ISBN 80-902633-0-5.
3. FRIČ, Pavol a Rochdi GOULLI. *Neziskový sektor v České republice: výsledky mezinárodního srovnávacího projektu Johns Hopkins University*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001, 203 s. ISBN 80-86432-04-1.
4. KARÁSEK, Petr, Hana BUBENÍČKOVÁ a Radek PAVLÍČEK. *Kompenzační pomůcky pro uživatele se zrakovým postižením*. 1. vyd. Brno: Tiskárna Helbich, a.s., Valchařská 36, 614 00 Brno, 2012. ISBN 978-80-260-1538-3.
5. Pestoff, V. A. *Reforming social services in Central eastern Europe an eleven overview*. In: Sborník CRYF, Krakov, 1995 podle: Rektořík, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru. : Základy ekonomiky, teorie a řízení*. Doplněné vydání. Praha: nakladatelství EKOPRESS, 2004. ISBN 80-86119-41-6.
6. PTÁČNÍK, Pavel a Lucie VÍŠKOVÁ. *SJEDNOCENÁ ORGANIZACE NEVIDOMÝCH A SLABOZRÁKÝCH. Přehled základních sociálněprávních informací pro nevidové a slabozraké občany*. Brno, 2007.
7. Rektořík, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení*. Doplněné vydání. Praha : nakladatelství EKOPRESS, 2004.
8. REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví neziskového sektoru*. 1. vyd. Praha 4: Ekopress, s. r. o., 2002. ISBN 80-86119-60-2.
9. Rosenmayer, T. – Kujová, I. *Ekonomické výsledky obecně prospěšných společností v roce 2003*. 1. vyd. Brno: CVNS 2004.
10. Rosenmayer, T. *Soukromý neziskový sektor*. In: Škarabelová, S. *Definice neziskového sektoru : Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS*. Brno: centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005.
11. Státní, nestátní: Škarabelová, S. a kol. *Když se řekne nezisková organizace : příručka pro zastupitele krajů, měst a obcí*. 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2002.

12. STOKLASOVÁ, Dana. TYFLOCENTRUM PARDUBICE, o.p.s. Veřejný závazek služby odborného sociálního poradenství: (definice poslání, cíle a zásady poskytované služby). 1. vyd. Pardubice, 3.1.2012, 3 s.
13. STOKLASOVÁ, D.; VODEHNALOVÁ, Z., et al. *Diagnóza : nevidím*. Pardubice : TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. Nedatováno, 35 s.
14. STRECKOVÁ, Yvonne. Veřejná ekonomie pro školu i praxi. Vyd. 1. Praha: Computer Press, 1998, xii, 214 s. ISBN 80-722-6112-6.
15. STRECKOVÁ, Y., MALÝ, I. a kol., 1. vyd., *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*, Brno:Computer Press, 1998. ISBN 80-7226-112-6.
16. ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. Úspěšná nezisková organizace. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 155 s. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4041-6.

Internetové zdroje:

17. ABC FINANČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, o.p.s. ABC: finančního vzdělání [online]. Praha, 2012 [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: <http://www.abcfv.cz/o-nas/>.
18. FRÁNEK, Tomáš. TYFLOCENTRUM BRNO, o.p.s. Tyflocentrum: Historie [online]. 2002, 2012 [cit. 2012-11-27]. Dostupné z: <http://www.tyflocentrum.cz/historie.php>
19. INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. Portal.mpsv: Příspěvek na zvláštní pomůcku [online]. 2012, 1.12.2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/soc/dzp/pomucka>
20. MĚŠEC. Životní minimum [online]. 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/mzdy-a-duchod/socialni-podpora/socialni-davky/pruvodce/zivotni-minimum/>.
21. MINISTERSTVO PRÁCE S SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Registr poskytovatelů sociálních služeb: Výpis z registru [online]. 2003, 2012 [cit. 2012-11-27]. Dostupné z: <http://rejstrik.penize.cz/25997343-tyflocentrum-pardubice-o-p-s> .
22. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Sociální reforma: Státní úředník [online]. Praha, 2011 [cit. 2013-04-04]. Dostupné z: <http://socialnireforma.mpsv.cz/cs/7>.
23. MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. Sociální věci [online]. 2012 [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/soc.html>.

24. PEŠLOVÁ, Radka. Zásadní změny v legislativě od 1. 1. 2012. Čtěte pozorně [online]. 2012 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.pecujdoma.cz/legislativa/schvaleno/zasadni-zmeny-v-legislative-od-1.-1.-2012.-ctete-pozorne.html>.
25. SONS. SONS: Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR [online]. 2002, 2013 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.sons.cz/docs/social/social4.php>.
26. TYFLOCENTRUM PARDUBICE, o.p.s. TyfloCentrum Pardubice, o.p.s.: Centrum denních služeb pro nevidomé a těžce zrakově postižené v Pardubickém kraji [online]. 2003 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.tcpce.cz/>.

Právní předpisy:

27. Vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, In *Sbírka zákonů*, 27. 5. 1991. ISBN 1211-1244
28. Vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytnutí dávek osobám se zdravotním postižením, In *Sbírka zákonů*, 13. 10. 2011. ISSN 1211-1244.
29. Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách, In *Sbírka zákonů*, 31. 3. 2006. ISSN 1211-1244.
30. Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, In *Sbírka zákonů*, 27. 9. 1995.
31. Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů*, 13. 10. 2011. ISSN 1211-1244.
32. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, In *Sbírka zákonů*, 20. 11. 1992.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Příloha k zákonu č. 329/2011 Sb.	I
Příloha B: Příloha č. 1 k vyhlášce č. 388/2011 Sb.	II
Příloha C: Rozhovor s nevidomým zaměstnancem TyfloCentra Pardubice, o.p.s.	III
Příloha D: Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku	IV

Příloha A: Příloha k zákonu č. 329/2011 Sb.

Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání

I. Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku

1. Za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí se považuje:

...

2. Za těžké zrakové postižení se považuje:

a) úplná nevidomost obou očí, ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybou světelnou projekcí,

b) praktická nevidomost obou očí, zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 1/60 (0,02) – světlocit s jistou projekcí nebo omezení zorného pole do 5 – 10 stupňů od bodu fixace, bez omezení zrakové ostrosti,

c) těžká slabozrakost obou očí, zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 3/60 (0,05) – lepší než 1/60 (0,02),

d) ztráta jednoho oka nebo ztráta visu jednoho oka se závažnější poruchou zrakových funkcí na druhém oku, visus vidoucího oka roven nebo horší než 6/60 (0,10) nebo koncentrické zúžení zorného pole do 45 stupňů od bodu fixace.

3. Za těžké sluchové postižení se považuje:

...

4. Za zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla se považují:

a) zdravotní postižení uvedená v bodě 1 písm. a), b), d) až i),

b) těžká nebo hluboká mentální retardace a stavy na rozhraní těžké mentální retardace.

II. Zdravotní stav vylučující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku (kontraindikace)

a) duševní poruchy, poruchy chování a poruchy intelektu se závažnou poruchou, s narušením rozpoznávacích

b) a ovládacích schopností, stavy závislosti na návykové látce nebo návykových látkách, způsobují-li nemožnost

c) užívání pomůcky,

d) hluchoněmost; tato kontraindikace platí jen ve vztahu k vodicímu psovi,

e) těžká polyvalentní alergie a alergie na zvířecí srst; tato kontraindikace platí jen ve vztahu k vodicímu psovi.

Příloha B: Příloha č. 1 k vyhlášce č. 388/2011 Sb.

Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek určených osobám se zdravotním postižením, na jejichž pořízení se poskytuje příspěvek na zvláštní pomůcku

I. Zvláštní pomůcky určené osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí

....

II. Zvláštní pomůcky určené těžce zrakově postiženým osobám

1. Osobám se zdravotním postižením, které je uvedeno v části I bodě 2 přílohy k zákonu:

- a) kalkulátor s hlasovým výstupem,
- b) digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem,
- c) digitální zápisník pro zrakově postižené s hlasovým výstupem nebo braillovým displejem,
- d) speciální programové vybavení pro zrakově postižené.

2. Osobám se zdravotním postižením, které je uvedeno v části I bodě 2 písm. a) a b) přílohy k zákonu:

- a) vodící pes,
- b) slepecký psací stroj,
- c) DYMO kleště,
- d) elektronická orientační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé,
- e) elektronická komunikační pomůcka pro nevidomé a hluchoslepé,
- f) indikátor barev pro nevidomé,
- g) měřicí přístroje pro domácnost s hlasovým nebo hmatovým výstupem, h) braillový displej pro nevidomé,
- i) tiskárna reliéfních znaků pro nevidomé,
- j) hlasové popisovače pro nevidomé a hluchoslepé.

3. Osobám se zdravotním postižením, které je uvedeno v části I bodě 2 písm. a) až c) přílohy k zákonu:

- diktafon.

4. Osobám se zdravotním postižením, které je uvedeno v části I bodě 2 písm. b) až d) přílohy k zákonu:

- a) kamerová zvětšovací lupa,
- b) digitální zvětšovací lupa.

III. Zvláštní pomůcky určené těžce sluchově postiženým osobám

...

Příloha C: Rozhovor s nevidomým zaměstnancem TyfloCentra Pardubice, o.p.s.

Dobrý den, jmenuji se Marie Vyhnálková a studuji třetím rokem na Univerzitě Pardubice obor Management ochrany podniku a společnosti.

V rámci mého studia zpracovávám průzkum, jehož cílem je srovnání postupů získání kompenzačních pomůcek před rokem 2012 a po něm. Právě to je důvod našeho rozhovoru. Byla bych ráda, abyste mi řekl, pokud se Vám má otázka bude zdát nevhodná, nebo pokud nebude správně formulovaná.

Otázky:

1. Jaké zrakové postižení máte?
2. Bez jaké pomůcky si svůj život nedovedete přestavit?
3. Kolik jste si již podal žádostí o kompenzační pomůcku
4. O jaké kompenzační pomůcky šlo, v jakém časovém rozestupu? před/po změnách
5. Kolik vašich žádostí bylo kladně vyřízeno, z toho před a po změně?
6. Jak se podle Vás změnil postup žádosti?
7. Hodnotíte tuto změnu kladně? Záporně?
8. Jak hodnotíte chování a kvalifikaci zaměstnanců /před změnou /nyní (Úřad práce)
9. Co vám konkrétně na změně vadí? Co jste uvítal?
10. Postřehl jste změnu výše doplatku za kompenzační pomůcku?
11. Jak Vám pomohlo s celým postupem žádosti TyfloCentrum Pardubice?
12. Při porovnání s novým formulářem, vadí Vám, že po Vás chtějí i nedůležité informace?
13. Okolo jaké výše se pohybuje pořizovací cena Vámi získaných kompenzačních pomůcek? Nad, pod 24 000 Kč.

Moc Vám děkuji za Vaše odpovědi, velice mi pomohly. Ráda Vám po zpracování pošlu konečnou podobu mé bakalářské práce.

Příloha D: Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku

 ÚŘAD PRÁCE ČR DOZP Tiskopis prosím vyplívejte čitelně	podací razítko

Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku

A. Žadatel

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :	
Rodné příjmení ²⁾ :		Titul před jménem: za jménem:	
Rodné číslo ³⁾ :		Pohlaví:	Státní příslušnost:
Rodinný stav ⁴⁾ :		Zdravotní pojišťovna:	Číslo pojistěnce ⁵⁾ :
Trvalý pobyt: Obec:		Část obce	
Ulice:		Č. p. ⁶⁾ : Č. orient.: PSČ:	
1. Skutečný pobyt: Obec:		Část obce	
Ulice:		Č. p. ⁶⁾ : Č. orient.: PSČ:	
Adresa pro doručování: Obec:		Část obce	
Ulice:		Č. p. ⁶⁾ : Č. orient.: PSČ:	
Nezapařfenost ⁷⁾ :		Rodiče ⁸⁾ :	
Příjem ⁹⁾ :		Manželka ¹⁰⁾ :	
Majetek ¹¹⁾ :			
Telefon:		E-mail:	
Datová schránka:		Bydlíte na území České republiky ¹²⁾ : ☐ ANO ☐ NE	

¹⁾ Uveďte všechna jména osoby.

²⁾ Kolonku **Rodné příjmení** vyplíte pouze v případě, že se liší od příjmení.

³⁾ Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo** v ČR datum narození ve tvaru den, měsíc, rok.

⁴⁾ Do kolonky **Rodinný stav** zaplíte jednu z uvedených možností ve formě: 1 – svobodný(á), 2 – ženatý/vdaná, 3 – vdovec/vdova, 4 – rozvedený(á), 5 – registrované partnerství.

⁵⁾ Najdete na Evropském průkazu zdravotního pojištění.

⁶⁾ Pokud je místo čísla popisného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číslem písmeno E.

⁷⁾ Do kolonky **Nezapařfenost** zaplíte ANO, pokud osoba splňuje podmínky nezapařfenosti dítěte. Pokud osoba není nezapařfeným dítětem, kolonku prokřtíte.

⁸⁾ Do kolonky **Rodiče** uveďte pořadové čísla osob z tabulky částí A až C, které jsou rodiči (nebo osobami, kterým je dítě rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno do péče) nezletilé nezapařfené osoby nebo rodiči osamělého rodiče nezletilého nezapařfeného dítěte. Pokud ani jeden z těchto rodičů v části A až C není uveden, kolonku prokřtíte.

⁹⁾ Do kolonky **Příjem** zaplíte ANO, pokud osoba za předchozí kalendářní čtvrtletí před podáním žádosti měla rozhodný příjem. V ostatních případech kolonku prokřtíte.

¹⁰⁾ Do kolonky **Manžel(ka)** uveďte pořadové číslo osoby z tabulky částí A až C, která je manželem(kou) osoby.

¹¹⁾ Do kolonky **Majetek** zaplíte ANO, pokud osoba vlastní nemovitý nebo movitý majetek (mimo obvyklé vybavení domácnosti) anebo využívá obdobný majetek osoby blízké. V ostatních případech kolonku prokřtíte.

¹²⁾ Podle ust. § 5 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů má osoba bydliště na území ČR zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá seplnění této osoby s ČR.

B. Zastupce žadatele:

2.	Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		
	Rodné příjmení ²⁾ :		Titul před jménem: za jménem:		
	Rodné číslo ³⁾ :		Pohlaví:	Státní příslušnost:	
	Rodinný stav ⁴⁾ :		Zdravotní pojišťovna:	Číslo pojištění ⁵⁾ :	
	Trvalý pobyt: Obec:		Část obce		
	Ulice:		Č. p. ⁶⁾ : Č. orient.: PSČ:		
	Adresa pro doručování: Obec:		Část obce		
	Ulice:		Č. p. ⁶⁾ : Č. orient.: PSČ:		
Telefon:			E-mail:		
Datová schránka:					

C. Ostatní společně posuzované osoby¹³⁾:

Uveďte všechny osoby, které s žadatelem společně užívají byt. Manžela/manželku a nezletilé nezaopatřené dítě žadatele a ostatních společně posuzovaných osob uveďte i tehdy, jestliže s oprávněnou osobou společně byt neužívají. Podpisem stvrzuje každá z uvedených osob správnost a úplnost uvedených údajů a dává výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo jí vyplácí, výši příjmu těchto osob, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu, v případě nezaopatřeného dítěte skutečnosti prokazující nezaopatřenost a další údaje, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o nároku na dávku, její výši a výplatu a pro posuzování podle § 29 zákona č. 329/2011 Sb.

3.	Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Titul před: za:	
	Rodné příjmení ²⁾ :		Rodné číslo v ČR ³⁾ :		Státní příslušnost:	
	Nezaopatřenost ⁷⁾ :		Rodinný stav ⁴⁾ :		Číslo pojištění ⁵⁾ :	
	Příjem ⁹⁾ :		St. důchod ¹⁴⁾ :		Rodiče ⁸⁾ :	
	Rodičovský př. ¹⁶⁾ :		Majetek ¹¹⁾ :		Manželka ¹⁰⁾ :	
	Nástup ¹⁸⁾ :		Výživovací povinnost ¹⁷⁾ :		Stupeň invalidity ¹⁵⁾ :	
	Bydlíště na území České republiky ¹²⁾ : ☐ ANO ☐ NE		Ústavní péče ²⁰⁾ :		Užívání a náklady ¹⁸⁾ :	
	Bydlíště: Obec:		Část obce:		Podpis:	
	Ulice:		Č. p. ⁶⁾ : Č. orient.: PSČ:			
	4.	Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Titul před: za:
Rodné příjmení ²⁾ :		Rodné číslo v ČR ³⁾ :		Státní příslušnost:		
Nezaopatřenost ⁷⁾ :		Rodinný stav ⁴⁾ :		Číslo pojištění ⁵⁾ :		
Příjem ⁹⁾ :		St. důchod ¹⁴⁾ :		Rodiče ⁸⁾ :		
Rodičovský př. ¹⁶⁾ :		Majetek ¹¹⁾ :		Manželka ¹⁰⁾ :		
Nástup ¹⁸⁾ :		Výživovací povinnost ¹⁷⁾ :		Stupeň invalidity ¹⁵⁾ :		
Bydlíště na území České republiky ¹²⁾ : ☐ ANO ☐ NE		Ústavní péče ²⁰⁾ :		Užívání a náklady ¹⁸⁾ :		
Bydlíště: Obec:		Část obce:		Podpis:		
Ulice:		Č. p. ⁶⁾ : Č. orient.: PSČ:				

¹³⁾ § 4 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ Do kolony St. důchod zapíšete ANO, pokud je osoba poživatелеm starobního důchodu. V ostatních případech kolonku prokřtíte.

¹⁵⁾ Do kolony Stupeň invalidity zapíšete stupeň invalidity, který byl osobě přiznán. V ostatních případech kolonku prokřtíte.

¹⁶⁾ Do kolony Rodičovský př. zapíšete ANO, pokud osoba pobírá rodičovský příspěvek. Pokud osoba rodičovský příspěvek nepobírá, kolonku prokřtíte.

¹⁷⁾ Do kolony Výživovací povinnost uveďte ANO, pokud máte stanovenou výživovací povinnost vůči nezletilému dítěti anebo pokud máte vůči zletilému dítěti dluh na výživném, který vznikl v době nezletilosti dítěte. Pokud výživovací povinnost vůči nezletilému dítěti stanovenou nemáte a nemáte ani vůči zletilému dítěti dluh na výživném, který vznikl v době nezletilosti dítěte, uveďte NE. Dítě se považuje za nezletilé i v měsíci, ve kterém nabylo zletlosti.

¹⁸⁾ Do kolony Užívání a náklady zapíšete NE, pokud osoba společně s žadatelem trvale nežije a neuhrazuje s ní společné náklady na své potřeby. NE zapíšete také v případě, že osoba nastoupila výkon trestu odnětí svobody nebo byla vazba do vazby nebo jí jsou poskytovány pobytové sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem, nebo v chráněném bydlení. V ostatních případech kolonku prokřtíte.

D. Ošetrující lékaři žadatele

Příjmení:		Jméno ²¹⁾ :		Titul před:		za:	
Název zařízení:							
Oddělení:							
Adresa:		Obec:		Část obce:		PSČ:	
		Ulice:		Č. p. ⁶⁾ :		Č. orient.:	
Telefon:				E-mail:			
Příjmení:		Jméno ²¹⁾ :		Titul před:		za:	
Název zařízení:							
Oddělení:							
Adresa:		Obec:		Část obce:		PSČ:	
		Ulice:		Č. p. ⁶⁾ :		Č. orient.:	
Telefon:				E-mail:			
Příjmení:		Jméno ²¹⁾ :		Titul před:		za:	
Název zařízení:							
Oddělení:							
Adresa:		Obec:		Část obce:		PSČ:	
		Ulice:		Č. p. ⁶⁾ :		Č. orient.:	
Telefon:				E-mail:			

E. Požadovaná pomůcka

--

Cena:

F. Motorové vozidlo²¹⁾

Čestně prohlašuji, že se v kalendářním měsíci opakovaně dopravuji a jsem schopen/na řídit motorové vozidlo nebo jsem schopen/na být převážen/na motorovým vozidlem.

Býl mi v minulosti poskytnut příspěvek na pořízení motorového vozidla NE ANO datum

Poznámka

--

Četnost dopravy

<input type="text"/>	x Denně	Důvod:	<input type="text"/>
<input type="text"/>	x Tydně	Důvod:	<input type="text"/>
<input type="text"/>	x Měsíčně	Důvod:	<input type="text"/>
<input type="text"/>	x Ročně	Důvod:	<input type="text"/>

²⁰⁾ Do kolonky **Ústavní péče** uveďte datum nástupu osoby do zdravotnického zařízení ústavní péče, psychiatrické léčebny nebo léčebny pro dlouhodobě nemocné.

²¹⁾ Vypíňte pouze v případě, že jste v sekci E uvedli jako požadovanou pomůcku „motorové vozidlo“.

G. Vodící pes²²⁾

Organizace zodpovědná za výcvik psa

--

H. Způsob vyplaty:

Zaškrtněte jednu z uvedených variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

-
- Na účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ²⁾ :
-------------	------------	-----------------------------------

-
- Poštovní poukázkou

-
- na adresu trvalého bydliště
-
-
- na jinou adresu

Obec:	Část obce:	Č. orient.:
Ulice:	Č. p. ⁶⁾ :	PSČ:

-
- Poštovní poukázkou k vyzvednutí na Úřadu práce ČR

I. Prohlášení žadatele

Prohlašuji, že veškeré údaje, které jsou v této žádosti uvedeny, jsou pravdivé, a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivě vyplněných údajů vyplývaly.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o příspěvku na zvláštní pomůcku rozhoduje, do 8 dnů změny ve skutečnostech, které jsou rozhodné pro trvání nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku, jeho výši a výplatu.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

Použití:

- Osoba, které byl vyplacen příspěvek na zvláštní pomůcku, je povinna tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže
 - nepoužili tento příspěvek do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce na pořízení zvláštní pomůcky
 - nepoužili vyplacený příspěvek v plné výši do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce,
 - v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 120 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla pozbyl vlastnické právo ke zvláštní pomůcce,
 - v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 120 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla přestal zvláštní pomůcku užívat,
 - se přestal opakovaně dopravovat nebo přestala být schopna převozu motorovým vozidlem, byl-li vyplacen příspěvek na pořízení motorového vozidla,
 - použil příspěvek v rozporu s rozhodnutím o jeho přiznání, nebo
 - se prokáže, že osoba, uvedla v žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku nepravdivé nebo zkreslené údaje.
- Osoba uvedená v odstavci 1 není povinna vyplacený příspěvek na zvláštní pomůcku nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže
 - v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne jeho vyplacení přestala užívat zvláštní pomůcku z důvodu změny zdravotního stavu nebo v období před uplynutím 120 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla se z důvodu změny zdravotního stavu přestala opakovaně dopravovat nebo pozbyla schopnost být převážena motorovým vozidlem,
 - byl vyplacen příspěvek na pořízení vodícího psa a tento v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku zemřel nebo ztratil své dovednosti z důvodu onemocnění nebo úrazu, k němuž došlo bez zavinění příjemce dávky, nebo
 - osoba zemřela.
- Povinnost vrátit poměrnou část příspěvku podle odstavce 1 nevzniká, jestliže tato částka nepřesahuje 100 Kč.
- Krajská pobočka Úřadu práce může z důvodů hodných zvláštního zřetele rozhodnout o prominutí povinnosti vrátit příspěvek na zvláštní pomůcku nebo jeho poměrnou část podle odstavce 1.

V	dne	. . 20
---	-----	--------

podpis žadatele

²²⁾ Vyplňte pouze v případě, že jste v sekci E uvedli jako požadovanou pomůcku „vodící pes“.

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pro nezaopatřené děti po skončení povinné školní docházky a vždy od školního roku začínajícího v kalendářním roce, v němž dítě dovršilo 15 let:
 - Potvrzení o studiu nebo
 - Potvrzení o zdravotním stavu vydávané OSSZ nebo dokládající neschopnost vykonávat soustavnou výdělečnou činnost z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebo
 - Potvrzení o zdravotním stavu vydávaném ošetřujícím lékařem dokládající neschopnost soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz
 - Potvrzení o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání na Úřadě práce ČR do 18 let bez nároku na podporu v nezaměstnanosti
- pro každou osobu, která společně užívá byt a společně uhrazuje náklady na své potřeby, Doklad o výši čtvrtletních příjmů – příspěvek na zvláštní pomůcku za kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu měsíci, ve kterém podáváte žádost o přiznání dávky. Pokud osoba v kolonce Příjem vyplnila NE, Doklad o výši čtvrtletních příjmů – příspěvek na zvláštní pomůcku nedokládájte.
- pro každou osobu, která vyplnila ANO v kolonce Sč. důchod, doklad o přiznání starobního důchodu
- pro každou osobu, která vyplnila kolonku Stupeň invalidity, doklad o přiznání stu pně invalidity
- pro každou osobu, která v kolonce Majetek uvedla ANO, Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech
- pro každou osobu, která vyplnila ANO v kolonce Vyživovací povinnost, Prohlášení o stanovené vyživovací povinnosti a jejím plnění platné k poslednímu dni měsíce, předcházejícímu měsíci podání žádosti
- pro každou osobu, která je uznána za dočasně práce neschopnou, doklad o uznání osoby dočasně práce neschopnou
- pro každou osobu, která pobírá dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství nebo mateřské, doklad o pobírání těchto dávek
- pro každé nezaopatřené dítě, kterému je výživné stanoveno soudem, rozhodnutí soudu o stanovení výživného

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádosti, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na Internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/forms> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.